

Iina Karasti

FAN FICTION SUOMESSA

”Fan fiction on mahtava leikkikenttä,
jossa kaikki on sallittua ja mahdollista.”

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogikoulutus

Marraskuu 2016

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

	Opinnäytetyön päivämäärä 22.11.2016
Tekijä(t) Iina Karasti	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Yhteisöpedagogikoulutus
Nimeke Fan fiction Suomessa "Fan fiction on mahtava leikkikenttä, jossa kaikki on sallittua ja mahdollista."	
Tiivistelmä Fan fiction on fanien kirjoittamaa fiktiivistä tekstiä jostain populaarikulttuurin tuotteesta, kuten kirjasta, tv-sarjasta tai elokuvasta. Fan fiction on kirjoittamisen ohella fanittamista, pohdiskelua, innovaatiota, luovuutta, ihmislouheen tutkimista ja mielikuvituksen kehittämistä. Fan fiction muokkaantui nykymuotoonsa 1960-luvulla scifi-sarja Star Trekin myötä, mutta fan fictionia voidaan löytää jo 1800-luvun loppupuolelta. Internetin suosion myötä harrastus kasvoi valtavasti ja siirtyi netin foorumeille ja arkistoihin. Sosiaalinen media on ollut myös tärkeä osa fan fictionin suosion kasvua. Fan fictionin tutkimus on hyvin vähäistä maailmalla ja suomalaista tutkimusta on todella vaikea löytää. Suurin osa tutkimuksista keskittyy kirjallisuustieteelliseen näkökulmaan. Nuorisokulttuurina fan fictionia ei ole tutkittu kunnolla. Nettyhteisön merkitys on jäänyt myös vähälle huomiolle, vaikka se on iso osa harrastajien elämää. Tässä tutkimuksessa keskitytään selvittämään, millainen on fan fiction ilmiönä Suomessa. Tutkimuksessa selvitetään millaisia ovat harrastajat ja mikä merkitys fan fictionilla on heidän elämässään. Lisäksi tutkimuksessa perehdytään siihen, millainen on fan fictionin yhteisö, joka toimii lähestulkoon kokonaan netissä foorumeilla ja sosiaalisessa mediassa. Tutkimuksesta käy ilmi, että fan fiction on ilmiönä yhtä monisäikeinen kuin on harrastajakuntakin. Harrastajat kokevat, että toisten harrastajien joukosta löytää herkemmin samankaltaisia ihmisiä, joiden kanssa ystävyyttä. Harrastus koetaan elämäntavaksi, joka säilyy elämässä teini-iän jälkeen. Fan fictionin harrastaminen on monitasoista, sillä harrastustapoja yhtä paljon kuin on harrastajia.	
Asiasanat (avainsanat) fan fiction, nuorisokulttuuri, kirjoittaminen, lukeminen, yhteisö, harrastukset	
Sivumäärä 46 + liitteet	Kieli Suomi
Huomautus (huomautukset liitteistä) 1 Termit 2 Nettikyselylomake 3 Haastattelurunko	
Ohjaavan opettajan nimi Helena Timonen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Nuorisotalon tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

DESCRIPTION

	Date of the bachelor's thesis 22.11.2016
Author(s) Iina Karasti	Degree programme and option Community Educators degree
Name of the bachelor's thesis Fan fiction in Finland "Fan fiction is an amazing playground where everything is allowed and possible."	
Abstract <p>Fan fiction is a fiction written and read by fans based on a product of popular culture, for example on a book, a television series or a movie. In addition to writing and reading, fan fiction is also about being reflective, innovative, and creative, as well as improving your imagination and being a fan. Fan fiction became to what it is now in the 1960s when the sci-fi-series Star Trek began. Fan fiction can also be found to some extent in the end of the 19th century. With the growth of the Internet, fan fiction significantly as a hobby and moved to forums and archives on the Internet. Social media has also been an important part of the growing popularity of fan fiction.</p> <p>There has been very little research of fan fiction and studies concerning Finnish fan fiction are very hard to find. Most of the studies focus on literature studies. There are only few studies of fan fiction as a part of youth culture. The importance of fan fiction has also been neglected even though it is a big part of fan fiction writers' life.</p> <p>This study focuses on finding out what is fan fiction as a phenomenon in Finland. This study presents what are the fan fiction writers like and what is the importance of fan fiction in their lives. This study also describes what kind of community is constructed around fan fiction. Fan fiction exists and functions almost entirely on the Internet on forums and in archives.</p> <p>This study shows that fan fiction as a phenomenon is as diverse as the fan fiction writers are. The writers feel that in this way it is easier to find friends who have the same interests. Fan fiction seems to be a lifestyle that continues beyond the teenage years. Fan fiction varies greatly because there are as many ways to do fan fiction as there are people reading and writing it.</p>	
Subject headings, (keywords) fan fiction, youth culture, writing, reading, community, hobbies	
Pages 46 + enclosures	Language Finnish
Remarks, notes on appendices 1 Terms 2 Questionnaire form for internet 3 Questionnaire form for interview	
Tutor Helena Timonen	Bachelor's thesis assigned by Nuorisolaan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	FANITTAMINEN.....	2
3	LIVE LONG AND WRITE FAN FICTION	3
3.1	In a hole in the ground there lived a fandom	3
3.2	Romantiikka ficeissä.....	5
3.3	Canon ja fanon ja headcanon	6
3.4	Fan fictionin genrejä	6
3.5	Fan fiction: A history	7
3.5.1	Fanzinestä AO3:een	8
3.6	These are not the criminals you are looking for	9
3.7	Study in fan fiction	10
3.7.1	We're all researchers, in the end	11
3.7.2	Minua ei kiinnosta se mitä näen vaan se mitä ajattelen	11
4	TUTKIMUSPROSESSI.....	12
4.1	Tutkimusongelmat	12
4.2	Tutkimusmenetelmät	13
4.3	Kyselylomake	13
4.4	Haastattelu	14
4.5	Aineisto ja analyysi.....	16
5	TULOKSET	17
5.1	Kuva vastaajista	17
5.2	Yhteisö – ”On helpompi olla ylpeä faniudestaan, kun tietää, ettei ole yksin.”	22
5.3	Fandomit	28
5.4	Kirjoittaminen.....	29
5.5	Entä jos – ”Canon ei riitä”	32
5.6	Erotiikka	34
5.7	RPF	35
5.8	Elämäntapa – ”Fanfiction kaikessa laajuudessaan on ehdoton elämäntapa”	36
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	37

LÄHTEET	43
---------------	----

LIITTEET

1 Termit

2 Nettikyselylomake

3 Haastattelurunko

1 JOHDANTO

Fan fiction on fanien kirjoittamaa fiktiivistä tekstiä jostain populaarikulttuurin tuotteesta, kuten kirjasta, tv-sarjasta tai elokuvasta. Fan fiction on fanien päänsisäistä pohdintaa siitä, mitä olisi voinut tapahtua tai mitä voisi hyvinkin tapahtua kyseessä olevassa teoksessa. Fan fiction on kirjoittamisen ohella fanittamista, pohdiskelua, innovaatiota, luovuutta, ihmisten lukemista ja mielikuvituksen kehittämistä. Se on enemmän elämäntapa kuin pelkkä harrastus.

Tämän tutkimuksen päämääränä oli kerätä laajasti tietoa fan fictionista ilmiönä Suomessa. Fan fiction on pääasiassa netissä tapahtuvaa, joten yhteisöllisyys ilman suoraa kohtaamista on uudenlainen ilmiö nuorten alakulttuurina. Siksi myös yhteisöllisyyden tutkiminen oli osa tätä opinnäytetyötä. Harrastajat saattavat tavata foorumeilla järjestettävissä miiteissä, mutta vuorovaikutus tapahtuu lähes kokonaan keskustelupalstoilla ja sosiaalisen median kommenttiketjuissa. (Viitanen 2009, 18.)

Fan fictionin tutkimus on hyvin vähäistä maailmalla ja Suomesta sitä on todella vaikea löytää. Fan fiction on kuitenkin nykyään merkittävä harrastusmuoto ja se kaipaa vihdoin kunnollista kattavaa tietoa ilmiönä. Kirjallisuustieteellinen näkökulma on ollut tähän mennessä tehdyn tutkimuksen käytetyin perspektiivi. Fan fiction on ollut näkyvä osa nuorten alakulttuuria vasta viime vuosina ja joistain koulukirjoista saattaa löytyä kuvailuja ilmiölle.

Olen itse harrastanut fan fictionia jo yli kymmenen vuotta. Kun kymmenen vuotta sitten sisareni esitteli minulle fan fictionin, se tuntui heti todella luontevalta osalta kirjoittamisharrastustani. Yhteisöpedagogin koulutuksessa en kuvitellut, että voisin käyttää hyväksi pitkää taustaani fan fictionin parissa. Kurssilla, missä käsitelimme nuorisokulttuureja, opettaja sivusi fandomeita ja fan fictioniaakin. Tästä sain idean tutkia fan fictionia, sillä onhan se alakulttuuri ja täysin uudenlainen sellainen.

Fan fiction tulisi ottaa huomioon myös nuorisotyössä. Esimerkiksi Pietilä (2013, 33) toteutti opinnäytetyön, jossa tutki fan fictionia harrastavien nuortenkirjaston käyttöä. Tutkimuksessa kävi ilmi, että 66 prosenttia kyselyyn vastanneista harrastajista toivoisi nuortenkirjastolta jonkinlaista fan fictioniin liittyvää toimintaa. Fan fictionia harrastaa

jopa kymmeniä tuhansia nuoria Suomessa, sillä pelkästään Suomen suurimmalla fan fiction –foorumilla on melkein 20 000 kirjautunutta käyttäjää. Tämä ei kerro koko määrää, sillä foorumit ovat hiljaisempia nykyään ja harrastus on siirtynyt yhä enemmän sosiaaliseen mediaan.

Oma historiani harrastuksen parissa on merkittävä tekijä siinä mielessä, pystynkö pitämään tuotoksen neutraalina. Tarkoitukseni oli kerätä luotettavaa ja kattavaa tietoa, joten halusin kohdella aineistoa ja teoriatietoa analyttisesti ja neutraalisti. Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla, joita jaettiin suomalaisilla fan fiction –foorumeilla ja –yhteisöissä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Lisäksi saadakseni syventävää kokemuksellisia vastauksia, toteutin ryhmähaastattelun. Molemmat toteutettiin kevään 2016 aikana. Tilaa-jana tälle opinnäytetyölle on Juvenia, joka on nuorisovalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. (mamk.fi.)

Tutkimuksessani minulla oli kaksi tutkimuskysymystä. Pääasiallinen tutkimuskysymys oli, millainen on fan fiction ilmiönä Suomessa. Tämän lisäksi otin mukaan toissijaisen tutkimuskysymyksen yhteisöstä. Toissijainen tutkimuskysymys oli, millainen on fan fiction -yhteisö Suomessa.

2 FANITTAMINEN

Fani käsitteenä on nykyään laaja ja monimerkityksellinen sana niin arkikielessä kuin tutkimuksessa. Fani on alun perin tarkoittanut enemmän hulluutta tai vimmaa, joka oli riivannut jonkun henkilön. Nykykielessä se on mukautunut tarkoittamaan mitä tahansa intohimoa jotain asiaa kohtaan, oli se sitten elokuvien katselu tai auton korjaaminen. Välttämättä ei tarvitse ihaila jotain henkilöä ollakseen fani. Poikolainen (2015, 20-21) tiivistää fanin olevan ”jonkin kulttuurisen ilmiön [...] aktiivinen kuluttaja, jonka kulu-tuskäyttäytymiselle on tyypillistä affektiivisuus, intensiivisyys, intermediaalisuus, yhteisöllisyys ja toiminnallisuus”.

Eri medioiden kautta fanituksen kohteet ovat tulleet laajemman yleisön tietoisuuteen. Radio ja elokuvat toivat musiikkitähdet ja näyttelijät suuremman kansan tietoisuuteen ja idoli-ilmiö laajeni 1900-luvulle tullessa. Fanituksesta tuli valtavirtaa ja etenkin nuoret omaksuivat idolien ihailun. Olennaista oli, että ihailun kohteeseen saattoi tutustua missä

vain, missä uusi media vaikutti. (Poikolainen 2015, 27.) Internetin yleistyessä fani pääsi aina vain lähemmäs ihailun kohdetta sekä samalla lähemmäs muita faneja. Verkossa toimivaan yhteisöön on helppo tulla ja siellä voi kokea voimakasta läheisyyttä. (Nikunen 2008, 188.)

3 LIVE LONG AND WRITE FAN FICTION

3.1 In a hole in the ground there lived a fandom

Fan fictionissa fanittaminen kohdistuu yleisimmin joltain teosta kohtaan, kuten elokuvaa tai kirjaa, mutta fan fictionia löytyy myös julkisuuden henkilöistä, kuten näyttelijöistä ja laulajista. Fan fictionissa on termi tälle, RPF, eli Real Person Fiction. Fan fiction voidaan laskea hyvin myös nuorisokulttuuriksi, vaikka ikäjakauma on vanhentunut viime vuosina. Muuten piirteet sopivat alakulttuurin edustajaksi, sillä fan fiction on erilaisuuden osoittamista, fanittamista, identiteetin hakemista ja oman ryhmän löytämistä. (Hirsjärvi 2009, 80–81.)

Fan fiction on hyvin subjektiivinen harrastus, eikä fan fictionille ole kunnollisia harrastusryhmittymiä. Sen sijaan fan fictionissa on fandomeita. Fandom tulee sanoista fan's kingdom, fanin valtakunta ja tarkoittaa fanien luoma ryhmittymä jonkin alkuperäisteoksen, kirjan, sarjan tai elokuvan ympärille (Hokkanen 2014). Fandomiin kuulumisen ei edellytä fan fictionin kirjoittamista, mutta fan fiction on iso osa fandomia. Fandomiin kuulumisen tarkoittaa fanittamista, ja voi olla vain elokuvan katsomista, fanitaiteen piirtämistä, teorioiden keksimistä, kuvien jakamista netissä, blogien lukemista tai väittelyä jostain kirjasta. Monet harrastajat tuntevat kuuluvansa samaan aikaan useampaan fandomiin. Fandomeissa on myös paljon alakäsitteitä. (Viitanen 2005, 7.) Esimerkiksi Harry Potter –fandom on yksi laajimmista ja sen alle kuuluvat monet paritus-fandomit ja Kelmi-fandom (Kelmit on Harryn vanhempien ystäväpiiri Tylypahkassa).

Fandomit ovat yhtenäistyneet blogien ja nettifoorumien myötä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Fandomissa oleville ihmisille on kehitetty myös omat nimensä. Suurin osa nimetyistä fandomeista ovat tuoreita, jotka ovat kehittyneet viimeisen muutaman vuoden aikana. Tätä ennen tunnettiin lähinnä trekkerit eli Star Trek –fanit, mutta nykyään tunnetaan myös Whovianit (lausutaan vovianit) eli Doctor Who –fanit, Potterheadit

eli Harry Potter –fanit tai Twihardit eli Twilight –fanit. Fandomeilla on myös ominaisia persoonallisuuspiirteitä, esimerkiksi Sherlockianit, kaikkien Sherlock Holmes –installaatioiden fanit koetaan ylenpalttisen fanaattisia ja Taru Sormusten Herrasta –fanit nähdään ystävällisiä ja he ottavat aina kaikki mukaan.

Tavallisesti yhteisö merkitsee ihmisten välistä vuorovaikutusta, yhteisyyttä ja ihmisten välistä suhdetta ja kyseisen ihmisryhmän yhdistäviä tekijöitä. Yhteisö on usein pitkäaikaisempi kuin ryhmä, joka voi olla lyhytkestoinen ja yhteisössä jaetaan yhteiset arvot ja jopa moraalit. Vänni (2009, 18-23) käsittelee verkkoyhteisöjä nykyaikaisena yhteisön muotona. Netissä yhteisöt muodostuvat yleensä mielenkiinnonkohteiden ja intressien kautta. Netin kautta yhteisöä on helpompi pitää yllä, kun maantieteellisen rajat on kumottu. Netissä syntyneet ihmissuhteet eivät suuresti eroa kasvotusten syntyneistä ihmissuhteista, netti vain antaa mahdollisuuden tavoittaa enemmän samankaltaisia ihmisiä nopeammin. Fan fictionin ympärille kehittynyt yhteisö toimii hyvin netissä yllämainituista syistä johtuen. Etenkin vielä netin alkuaikoina, kun harrastajia oli vähän lähiympäristössä, oli mahdollista löytää muita harrastajia kansainvälisesti ja löytää yhtenäisyyttä vaikka maapallon toiselta puolelta.

Fan fictionin harrastajat ovat yhteisönä tuntematon ja tutkimaton alue. Harrastajat toimivat lähestulkoon kokonaan netissä ja tapaavat vain harvoin toisiaan kasvokkain, joten on vaikea ymmärtää ficcaajia yhteisöksi tai ainakaan yhtenäiseksi sellaiseksi. Pugh (2005, 116) vertaa fandomeita itsenäisiin erillään toimiviin liittovaltoihin (independent federated republic), joilla ei välttämättä ole mitään tekemistä toistensa kanssa. Fandomit eivät keskenään ole yhtenäisiä, mutta Viitasen (2008, 8) mukaan tiettyjen fandom-tyyppien välillä on samankaltaisuuksia, kuten scifi-fandomeissa. Abercrombie ja Longhurst (2014, 162-163) sivuavat aihetta selittäessään eroja fanien, kultistien ja intoilijan välillä (fan, cultist, enthusiast). Heidän mukaansa eri medioiden fanit muuttuvat kuluttajista tuottajiksi ja se vaikuttaa heidän sitoutuneisuuteensa fanituksen kohteeseen. Se sidotaan osaksi yhteisö-keskustelua huomauttamalla, että fani-yhteisöön kuulumisen vaatii tietyn asteista innostusta. Fan fictionin harrastajien keskeltä sitä löytyy. (Busse, Hellekson 2014, 136).

3.2 Romantiikka ficceissä

Paritus, tai shipping, on näkyvimpiä alueita fan fictionissa. Tämä tarkoittaa sitä, että kannatetaan kahden hahmon välille kehittyvää romanttista suhdetta yli muiden. Hyvin useasti ficit, eli fan fiction tarinat, pyörivät hahmojen romanttisen suhteen ympärillä. Viitanen (2008, 24) kertoo ficciä jakautuvan kolmeen osaan, slash-, het- ja gen-ficceihin. Gen, joka tulee sanasta general, merkitsee ficcejä, joissa oleellista ei ole romanttiset suhteet vaan esimerkiksi action (toiminta) ja adventure (seikkailu). Het- ja slash-ficit ovat romanttisiin suhteisiin keskittyviä ficcejä. Het-ficci kertoo kahden eri sukupuolta olevien suhteesta. Romanttisissa ficceissä korostuu kuitenkin slash-ficit, eli tarinat, joissa romanttinen suhde tapahtuu kahden miehen välillä. Slash sanana tarkoittaa suomeksi kautta-merkkiä (/), millä usein merkataan ficin paritusta, esimerkiksi Spock/Kirk. Slashille on myös naisten välisten romanttisten suhteiden vastine, femslash.

Slash on romanttisiin suhteisiin keskittyvissä ficceissä kaikkein suosituin genre. Viitanen pohtii (2008, 25) tämän olevan vastaisku televisiosarjojen ja elokuvien kirjoittajien huonolle taidolle luoda naishahmoja. Naishahmot ovat usein pökölöitä, jotka ovat mukana vain tissiensä takia, kuvailtiin paneelissa Traconissa (Fan fiction ennen ja nyt -paneeli 2015). Tästä teoriasta annettiin paneelissa esimerkki OUAT-fandomista, joka on Once Upon a Time –televisiosarjalle (suom. Olipa kerran) omistettu fandom. Sarja esittelee paljon syvällisiä naishahmoja, joilla on mielenkiintoinen tausta ja luonne. Fandomin fan fictionissa onkin suosituimpaa femslash kuin slash tai het, sillä mieshahmot sarjassa on luotu paljon huolimattomammin.

Tutkimuksista tiedetään, että suurin osa esimerkiksi suomalaisista ficcaajista on naisia (Leppänen 2008, 194), jopa 89 prosenttia. Tämä johtaa oletukseen, että slashia kirjoitetaan, koska naiset haluavat toteuttaa paperilla fantasioitaan ja heijastaa näin omia halujaan alkuperäisteosten mies hahmoille. Driscoll (2006, 79, 81) toteaa myös, että tämä kuva muodostuu fan fictionin laajasta K-18 materiaalista. Näin ollen Driscoll toteaa, että slash voidaan luokitella pornoksi. Harrastajat eivät välttämättä välitä katsotaanko slash pornoksi, mutta tämä riippuu aina ryhmittymästä. Driscoll (2006, 85) myös huomauttaa, että ficcaajat usein erottavat miehille suunnatun pornon ja naisten erotiikan toisistaan ja se tapahtuu jopa määrittelemällä omat termit romanttisille tai eroottisille ficceille (smut, lemon, PWP=plot? what Plot? eli juoni? mikä juoni? ym.).

3.3 Canon ja fanon ja headcanon

Fan fictionia kirjoittaessa oleellista on canonin ja fanonin erottaminen toisistaan. Canon tarkoittaa alkuperäistekstin mukaista tarinaa, juonta ja maailmaa. Fanon sen sijaan on fanien kehittämä teoria tai juonimukaelma alkuperäisteokseen. Fanon ei välttämättä selkeästi poikkeaa alkuperäisestä juonesta, vaan täyttää aukot, jotka ovat jääneet auki. Fanon voi myös olla yleisesti hyväksytyjä päätelmiä alkuperäisteoksesta, joita luoja ei ole kuitenkaan varmistanut. Fanoniksi luokitellaan esimerkiksi BBC:n Uusi Sherlock sarjassa se, että Sherlock ja hänen ystävänsä John Watson ovat parisuhteessa. Tästä annetaan paljon viitteitä, eivätkä käsikirjoittajat ole koskaan kieltäneet tai myöntäneet asiaa (esim. Sherlock: Cast Interview 2014). Fanon on paras mahdollinen skenaario, mitä voisi tapahtua, fanin unelma niin sanotusti. (Viitanen 2008, 19-20.)

Fanonin ja canonin yhteydessä tulee mainita myös headcanon, joka on näiden kahden sekoitus. Samalla kun fanon on unelma siitä, mitä voisi tapahtua, vastineeksi, headcanon on teoria siitä, mitä on tapahtunut, koska todisteet viittaavat siihen. Headcanon voi olla yhden ihmisen päässään muodostama versio juonen kulusta, mutta paljon on myös ison ryhmän hyväksymiä headcanoneita. Muun muassa BBC:n Uuden Sherlockin yksi headcanon on, että Mary, joka on John Watsonin vaimo ja entinen palkkamurhaaja, olisi työskennellyt menneisyydessään Moriartylle, Sherlockin arkkiviholliselle.

3.4 Fan fictionin genrejä

Fanon ja headcanon tulee erottaa AU-ficististä, joka tulee sanoista alternative universe, eli vaihtoehtoinen todellisuus. AU-ficissä kyseisessä maailmassa on muutettu jokin oleellinen seikka, poistettu hahmo tai vaihdettu täysin universumia, jossa hahmot elävät. Tuskin on olemassa fandomia, jossa ei olisi tehty AU-ficciä, jossa hahmot on sijoitettu poikakouluun, eli täysin pois omasta ulottuvuudestaan (Fan ficion ennen ja nyt paneeli 2015). AU on yleensä suuri muutos, hyvin kokonaisvaltainen, joka vaikuttaa laajasti juoneen ja hahmoihin. Ficci, jossa muutetaan vain jokin pieni asia, kutsutaan nimellä fix-it. Esimerkiksi viimeisen Hobitti-elokuvan ilmestyttyä, kirjoitettiin paljon ficcejä, joissa Thorin, kääpiökuningas, ei kuolekaan, kuten kirjassa ja elokuvassa todellisuudessa tapahtuu (Fan fictionin historian pikkujättiläinen -luento 2015). Fix-it on

useimmiten positiivinen muutos, jotain fiksataan eli korjataan, kun jokin tapahtuma alkuperäistarina ei mennyt ficcaajan omasta mielestä oikein tai hyvin.

Fan fictionia kirjoittaessa arvostetaan, kun osataan pysyä canonin rajoissa, mutta silti kirjoittamaan uskottavan tarinan, joka ei ole alkuperäisteoksessa. Tämä pätee myös, kun ficcaaja onnistuu pitämään hahmot IC:nä. IC eli In Character tarkoittaa suoraan suomennettuna hahmossa ja merkitsee sitä, että hahmot ovat hyvin uskollisia alkuperäishahmoille toimien kuten alkuperäisteoksessa. Hahmojen pitäminen IC:nä on tärkeä osa hahmokirjoittamista, sillä se on fan fictionin ydin, kun kirjoitetaan jonkun toisen hahmoilla. Huonosti tässä onnistuttuaan käytetään termiä OOC, eli Out Of Character, ulkona hahmosta, mikä tarkoittaa, että hahmo ei käyttäydy lainkaan kuten alkuperäisteoksessa.

Fan fictioniin on tullut vain viimeisen noin viiden vuoden aikana paljon uusia termejä merkitsemään hyvin tarkkoja asioita ficissä (esim. curtain-fic, missä hahmot elävät parisuhteessa, joka on niin vakiintunut ja selkeä, että he shoppailevat yhdessä verhoja) ja paljon puhutaan jopa mainostuksesta termien avulla. Alun perin genremerkinnöille oli tarkoitus kertoa mitä ficci sisältää. Fan fiction ennen ja nyt –paneelissa (2015) pohdittiin, että ”tägäämisestä” (suom. leimaamisesta) on tullut mainostamista.

Tag, tai tägääminen on tapa miten ficciarkistoissa, kuten Archive of Our Ownissa voi merkitä ficille erilaisia genrejä, kuten fix-it tai hurt-comfort (hahmo ficissä kärsii fyysisesti tai psyykkisesti, kunnes joku pelastaa hänet ja parantaa kuntoon). Pikkuhiljaa on kuitenkin siirrytty siihen, että jopa pienet juonenkäänteet tagataan. Tagiksi voidaan merkitä esimerkiksi slow burn, joka tarkoittaa pitkitettyä suhteen kehittymistä ficin aikana. Juonia lisätään mahdollisimman paljon tageihin, jotta ficci ilmestyisi mahdollisimman monessa haussa, kun lukija etsii tagien avulla mieleistään ficciä.

3.5 Fan fiction: A history

Fan fiction nykyisessä muodossaan kehittyi 1960-luvulla, kun kulttuurisarja Star Trekin suosio räjähti. Fan fictionin juuret voidaan kuitenkin johtaa paljon pidemmälle. Teoriassa voidaan sanoa, että kaikki tarinat, jotka on koskaan kirjoitettu kuningas Arthurista ja hänen legendastaan ovat fan fictionia, vaikka tekijänoikeuksia alkuperäistarinalla ei

olekaan (Viitanen 2008, 17). Jopa Danten 1300-luvulla kirjoittama Inferno voidaan laskea *self-insert* –ficiksi, jossa Dante tapaa oman idolinsa sijoittaen itsensä omaan tarinaansa. 1800-luvulla Lewis Carrollin Liisa Ihmemaassa –kirjasta kirjoitettiin ensimmäiset tarinat, jotka historia määrittelee fan fictioniksi. 1900-luvun alussa Arthur Conan Doylen Sherlock Holmes –kirjoista sekä Jane Austenin kirjoista alettiin kirjoittaa fan fictionia. 1930-luvulla aloitti moni fanilehti, joissa julkaistiin fan fictionia.

Fan fictioniksi lasketaan myös pastissi, joka sananmukaisesti tarkoittaa jäljitelmää. Se on kirjallisuuden lajiksi luokiteltava alue, joka nykynäkökulmasta on hyvin lähellä tai jopa limittäin fanfictionin kanssa. (Hoestery 2001, 1.) Varsinkin Sherlock Holmes fanien keskuudessa nämä kaksi menevät limittäin. Pastissi eroaa siinä fanfictionista, että se ovat virallinen kirjallisuuden muoto ja sitä on myös julkaistu oikeina kirjoina, sekä tullaan julkaisemaan tulevaisuudessa (Fan fictionin historian pikkujättiläinen -luento 2015). Suomesta löytyy myös oma pastissihistoriansa, joista mielenkiintoisin taitaa olla Seitsemän veljestä pastissi, Pietolan tytöt, jonka kirjoitti Heikki Meriläinen 1892. (kiillotomato.net 2013).

3.5.1 Fanzinestä AO3:een

Kun Star Trek alkoi näkyä televisiosta 1966, fan fictionista tuli suosittua laajemmin ja uudet omakustanteiset fanilehdet, fanzinet, syntyivät. Näihin kerättiin ficcejä ja niitä jaettiin samalla vuosikymmenellä syntyneissä tapahtumissa, coneissa. (Coppa 2006, 42-43). Yhteisöt olivat hyvin pieniä suppean levikin takia ja vasta fan fictionin siirryttyä internettiin, harrastajakunta kasvoi. Ficcejä voitiin jakaa nopeammin suuremmalle yhteisölle sähköpostilistojen kautta ja vuorovaikutus oli reaaliaikaisempaa.

1990-luvulla fandomeita tuli tiuhaan lisää ja samalla ficcaajien määrä nousi tasaisesti, kun mukaan tulivat anime, manga sekä musiikkigenre. 1998 perustettiin Fanfiction.net, joka oli ensimmäinen iso foorumi tarkoitettu vain fan fictionin julkaisuun ja on toiminnassa yhä, vaikka käyttöaste on pienentynyt viime vuosina. Myöhemmin aloitti toimintansa LiveJournal, joka on myös yhä toiminnassa, mutta hiljentymässä.

Suomessa aloitti 2000-luvun alussa useita fan fiction –foorumeita, kuten FinFanFun (Harry Potter –fandomille pyhitetty sivusto), Loftis (Taru Sormusten Herrasta –fan fiction sivusto) ja Vuotava Noidankattila (lähinnä keskusteluun tarkoitettu Harry Potter –sivusto). Monet olivat pitkään aktiivisia, mutta kuten fandomeilla on aallonharjansa, foorumitkin hiljenivät, kun fandom hiljeni. FinFanFun, joka on aina ollut Suomen suurin fan fiction –sivusto, on yhä hyvissä voimissa, suurelta osin siksi, että se on muuntautunut fandomien suosion mukaan.

Fan fiction on siirtynyt nykyään kokonaan nettiin erilaisiin arkistoihin, joista suurin ja käytetyin on Archive of Our Own, tai lyhyemmin, AO3. Tärkeä elementti fan fictionissa on nyt myös Tumblr, joka on laaja blogisivusto. Sen käyttäjät eivät ole kaikki fan fictionia harrastavia, mutta Tumblrissa on laaja fandom-yhteisö ja sivustosta on kehittynyt fandomien valtatie. Tumblrissa on mahdollista jakaa, tykätä ja seurata eri käyttäjien blogeja, joihin linkataan kuvia, gifejä, teorioita fandomeista, piirroksia sekä toki fan fictionia. Tumblrissa ei niinkään kirjoiteta fan fictionia, mutta sen kautta moni on saanut statuksen julkis-ficcaajana, sillä blogissa on helppo suositella eri ficcejä (Fan fictionin historian pikkujättiläinen –luento 2015).

3.6 These are not the criminals you are looking for

2000-luvun alussa fan fiction alkoi Suomessa näkyä massamediassa, kun siihen asti se oli ollut hyvin huomaamatonta toimintaa. Helsingin Sanomat julkaisi 2004 jutun, jossa kerrottiin fan fictionista ja korostettiin etenkin ficceissä esiintyviä homoseksuaalisia piirteitä. Vuonna 2016 Imagen Suuressa Seksinumeroissa oli juttu fan fictionin eroottisista RPF- ja muista puolista (Thesslund 2016, 60-65). Maailmalla fan fictionista tuli puheenaihe tekijänoikeuksien suhteen ja vuonna 2000 kirjailija Anne Rice ilmoitti, että ei salli minkäänlaista fan fictionia omista teksteistään (Anne Rice: The Official Site 2000). Muutkin kirjailijat ovat ilmoittaneet olevansa vahvasti fan fictionia vastaan ja jopa haastavan ficcaajia oikeuteen (Oh No They Didn't 2012). Ficcaajia on haastettu oikeuteen, mutta vielä ketään ei ole tuomittu syylliseksi.

Ficcaajia vastaan on toimittu muutenkin. Esimerkiksi vuonna 2007 LiveJournalista, suuresta fan fiction –arkistosta, poistettiin laaja määrä ficcejä. Syyksi sanottiin, että ta-

rinoissa nähtiin olevan pedofiliaa ja alaikäisten seksuaalista hyväksikäyttöä. (McCullagh 2007.) Käyttäjät olivat närkästyneitä siitä, että kirjoittajat laitettiin samaan kastiin raiskaajien kanssa, eivätkä hyväksyneet toimintatapaa (LiveJournal 2007).

Fan fiction ennen ja nyt –paneelissa (2015) käytiin läpi tekijänoikeuksista johtuneita kohuja. Hyvä huomautus oli rajan vetäminen. Jos fani kirjoittaa koulussa esseen ja pohdiskelee siinä Tulen ja jään laulu -kirjasarjan yhteneväisyyksiä oman maailmamme historian kanssa, voidaanko sitä kutsua fan fictioniksi. Mitä jos fani lisää mukaan omaa näkemystä, ehkä kirjoittaa hypoteettisia kuvia historiasta, jossa Tulen ja jään laulu -kirjasarjan hahmot elävät meidän maailmassa? Mihin kyseisen kirjasarjan kirjoittaja, George R. R. Martin, joka ei hyväksy fan fictionia, vetäisi rajan, minkä hän laskee fan fictioniksi ja minkä hän on valmis sallimaan? Kirjailija on aina oman kirjansa luoja ja sitä fanit aina kunnioittavat. Paneelissa huomautettiin, että jos joku luoja on pyytännyt, ettei fan fictionia hänen tekstistään kirjoitettaisi, fanit usein ovat jättäneet tekstit pöytälaatikkoihin. Ficcaajat ovat pitäneet silti ikävänä näkemyksenä, että heidän tapansa fanittaa ei hyväksytty.

3.7 Study in fan fiction

Fan fiction on ilmiönä valtamedialle todella tuore, vaikka se on ollut olemassa jo pitkään. Nuorisokulttuurina se on uusi tapaus ja ollut pitkään vaiettua toimintaa. Harrastajat eivät ole ottaneet asiakseen kertoa harrastuksesta ja vasta fan fictionin päädyttyä nettiin, on siitä alettu puhua enemmän.

Suomen media on muutamaan otteeseen noteerannut fan fictionia, mutta tutkimusta Suomesta on vaikea löytää. Se on tehnyt tämän opinnäytetyön tekemisestä monimutkaista. Tutkimus on painottunut siihen, miksi ihmiset kirjoittavat fan fictionia ja 1990-luvulla yksi yhä merkittävä tutkimus oli Henry Jenkinsin *Textual Poachers* (1992b). Tutkimus selittää hyvin yksityiskohtaisesti käsitteitä ja ilmiötä laajalle yleisölle. Busse ja Hellekson (2006, 18) kertovat Jenkinsin kohtelevan fan fictionin harrastajia helläkäteisesti, toisin kuin monet muut tutkijat tulevina ja aikaisempina vuosina.

Tutkimukset keskittyivät slashin tutkimiseen ja siihen, miksi naiset kirjoittavat ja lukevat slashia. Sekä Camille Bacon-Smithin *Enterprising Women* (1992) että Constance

Penleyn *Feminism, Psychoanalysis, and the Study of Popular Culture* (1992) päätyvät siihen tulokseen, että slash on naisten kirjottamaa seksuaalista fantasiaa ja he kuvittelevat itsensä hahmojen tilalle. Tulevina vuosina tutkittiin lähinnä itse ficcejä ja niitä käytettiin lähdemateriaaleina ajautuen monessa tutkimuksessa yhteiseen tulokseen, että naiset kirjoittavat eroottisia tarinoita erotakseen massamediasta. (Busse & Hellekson 2006, 18-20.)

3.7.1 We're all researchers, in the end

Fanien näkökulmasta alettiin kerätä tietoa hiljalleen, kun haluttiin ottaa puolueeton linja tutkimukseen. Harrastajat itse alkoivat tehdä tutkimuksia. Muun muassa Susanne Jung teki harrastajana tutkimuksen *Queering Popular Culture: Female Spectators and the Appeal of Writing Slash Fan Fiction* (2004) ja teksti kertoo, miten ficcaajat ovat tietoisia uusista sukupuolitutkimuksista ja käyttävät näitä myös kirjoittaessaan omia tarinoitaan. Busse ja Hellekson (2006, 21) kuitenkin huomauttavat, että Jungin oma puolueellisuus harrastuneisuutensa takia saattoi vaikuttaa tutkimustuloksiin. He myöntävät samalla, että fanit ovat aktiivisia akateemisesti, sillä esimerkiksi LiveJournal.com vielä vuonna 2006 julkaisi sivuillaan ficcaajien tieteellisiä esseitä koskien itse sarjoja, elokuvia ja kirjoja, mutta myös kulttuuria ja vuorovaikutusta (Jung 2004, 7).

3.7.2 Minua ei kiinnosta se mitä näen vaan se mitä ajattelen

Suomessa fan fictionin tutkimus on keskittynyt lähinnä tiettyjen teksteihin kirjallisuustieteellisestä näkökulmasta. Fan fiction jää usein myös vain sivuhuomautukseksi fanikulttuuritutkimuksissa, näin esimerkiksi Nikusen (2005, 99) tutkimuksessa faniuden muodoista. Fanikirja: tutkimuksia nykykulttuurin fani-ilmiöistä (Nikunen 2008) on uusi erinomainen näkökulma erilaisiin fanituksen ilmiöihin. Kirja on esimerkillinen fan fictionin tutkimuksessa siinä mielessä, että koko kirjassa fan fiction on lähinnä sivukommentti. Nikunen (2008, 193-194) käsittelee fan fictionia omassa artikkelissaan fanituksen tuoman julkkis-statuksen kautta, eikä niinkään harrastuksena tai kulttuurisesta näkökulmasta.

Leena Viitasen tutkimus Fanfiction kirjallisuutena eli kuinka koulukiusaajasta tuli seksikäs sankari (2008) on yksi harvoista suomalaisista yksinomaan fan fictionia käsittelevistä tutkimuksista. Se käsittelee hyvin fan fictionia perustavanlaatuiselta tasolta. Viitanen käy läpi finnglis-kielellä outoja termejä ja fan fictionin tapoja. Viitasen näkökulma on kirjallisuustieteellinen, sillä hän vertailee erilaisia Harry Potter –ficciä keskenään kirjallisuuden näkökulmasta ja käy vain vähän läpi fan fictionin kulturellista aspektia.

Suomessa tarvittaisiin tutkimusta fan fictionista harrastajien näkökulmasta. Tällaisen tutkimuksen puute johtuu osin siitä, että harrastajat eivät ole ryhmiä, jotka olisi helppo tavoittaa. Harrastajat kuitenkin toivovat, että fan fiction nähtäisiin muunakin kuin teinien kirjoittamana homopornona, sillä fan fiction on heille luova kirjoittamisharrastus. Tutkimuksessa toivottaisiin huomioivan harrastajien näkökulma ja heidän asiantunteuksensa.

4 TUTKIMUSPROSESSI

4.1 Tutkimusongelmat

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena oli tutkia ja kerätä laajasti tietoa fan fictionista ilmiönä Suomessa. Tavoitteena oli muodostaa käsitys sen muodoista tällä hetkellä harrastavien tai aikanaan harrastaneiden vastausten pohjalta. Kohdejoukkona olivat kaikki suomalaiset, jotka ovat harrastaneet tai harrastavat fan fictionia. Koska fan fictionilla on pitkä historia, en rajannut, että kyselylomakkeeseen voivat vastata vain nuoret eli alle 29-vuotiaat. Monet harrastajat ovat kasvaneet harrastuksen parissa ja vaikka he olivat aikuisia ihmisiä, se kuuluu heidän elämäänsä suurissa määrin. Halusin myös kerätä tietoa, millaista tällä hetkellä yli 29-vuotiaiden harrastaminen oli nuorena ja miten se on muuttunut aikuiseksi kasvettuaan.

Tutkimuskysymys on, millainen fan fiction on ilmiönä Suomessa. Koska tietoa ei ole, halusin luoda kattavan tietopohjan ilmiölle Suomessa. Fan fiction toimii suurelta osin netissä, joten päätin ottaa mukaan toissijaisen kysymyksen yhteisöllisyydestä. Toinen tutkimuskysymys on, minkälainen on fan fictionin harrastajayhteisö.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö tehtiin monimetodisella menetelmällä. Tutkimusta, jossa on käytetty erilaisia menetelmiä ja analyysitapoja kutsutaan triangulaatioksi. Usean erilaisen menetelmän käyttöä voidaan perustella esimerkiksi siten, että yksittäinen menetelmä ei toisi kattavaa kuvaa tutkimuskohteesta. Tutkimuksesta voi saada enemmän irti syventämällä kvantitatiivisen menetelmän tuloksia kvalitatiivisen menetelmän tuloksilla. (Hirsjärvi & Hurmes 2004, 28, 30).

Aineiston keruu toteutettiin luomalla ensin kyselylomake. Sen alustavien vastausten pohjalta toteutin lisäksi teemahaastattelun, jolla saatoin syventää kyselyssä saatuja vastauksia. Minun olisi ollut mahdollista toteuttaa haastattelun nykyisen tietojen perusteella, mutta tahdoin liittää menetelmien vastaukset yhteen. Siksi tahdoin rakentaa haastattelurungon kyselyyn pohjautuen.

4.3 Kyselylomake

Kysely on aineiston keräämistapa, joka on kaikille vakioitu, eli kaikille esitetään samat kysymykset, samassa järjestyksessä, samalla tavalla. Kysely sopii toteutettavaksi, kun vastaajia on paljon ja he ovat hajallaan. Kyselyn voidaan jakaa myös posti- ja verkkokyselyyn sekä kontrolloituun kyselyyn. Posti- ja verkkokyselyssä tutkija lähettää kyselyn vastaajalle, joka täyttää kyselyn ja lähettää sen takaisin. Nykyään netissä on helppo tehdä erilaisilla työkaluilla peruskysely, jota voi jakaa sivustoilla. Näin on netissä helppo levittää monelle vastaajalle ja se on melko helppo toteuttaa tutkijan näkökulmasta. Siihen ei tarvitse varata aikaa ja paikkaa erikseen. Kontrolloituja kyselyjä on kahdenlaisia. Informoitu kysely jaetaan paikkoihin, joissa tutkija otaksuu mahdollisten vastaajien olevan. Näin tutkijan on mahdollista kyselyitä jakaessaan vastata mahdollisiin kysymyksiin. Henkilökohtaisesti tarkastettu kyselyn tutkija lähettää vastaajille ja noutaa sovitun ajan kuluttua. Näin tutkija voi tarkistaa miten kysely on täytetty sekä keskustella kysymyksistä ja tutkimuksista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193, 195-196; Jauho 2014, 23; Valli 2007, 27-28).

Tutkijan on hyvä olla perillä tutkimastaan asiasta etukäteen tehdessään kyselylomaketta. Kysymysten muoto on olennaista, jotta tutkimuksen tavoite voidaan saavuttaa ja

saada vastaus haluttuun kysymykseen. Tulee ottaa huomioon, että vastaajat eivät ajattele samoin kuin tutkija. Kysymysten ymmärryksessä tulee eniten virheitä. Lomakkeen tulisi miellyttää silmää ja näyttää loogiselta, jotta se houkuttelee vastaamaan. Jos lomake sisältää paljon avoimia kysymyksiä, siitä voi helposti tulla liian pitkä. Liian pitkä kysely voi olla puuduttava ja liian monet avoimet kysymykset eivät houkuttele vastaamaan kyselyyn. (Hirsjärvi ym. 2009, 198, 202; Jauho 2014, 24).

Päätin tässä tutkimuksessa tehdä netti-lomakkeen, koska sen saisi lyhyessäkin ajassa levitettyä suurelle yleisölle. Loin kyselyn rungon teemoista, jotka olivat näkyviä teoritiedossa, esimerkiksi slash, tekijänoikeudet ja fandomit. Yhteisö oli myös tärkeä osa tutkimustani, joten siihen liittyen muodostin kysymyksiä. Näihin käytin apunani aikaisempia yhteisötutkimuksia, esimerkiksi Potinkaran (2014). Suurin osa kysymyksistä oli kvantitatiivisia, eli monivalintakysymyksiä, joihin on annettu mahdollisuus täsmentää vastausta. Mukana oli myös yhteensä seitsemän avointa kysymystä, joista saatiin kvalitatiivista materiaalia. Harrastajilla on ymmärrettävästi verbaalista lahjakkuutta, sillä asiaan kuuluu luova kirjoittaminen. Siksi uskalsin laittaa lomakkeeseen useamman laajan avoimen kysymyksen.

Lomaketta on hyvä testata ennen sen jakamista suuremmalle yleisölle, jotta voidaan korjata mahdolliset virheet. Lomaketta voi testata asiantuntijoilla tai perusjoukkoon kuuluvilla henkilöillä. (Heikkilä 2014, 58; Jauho 2014, 25). Testasin kyselylomakettani muutaman ihmisen toimesta, joilla on tietämystä kyseisestä aiheesta.

4.4 Haastattelu

Haastattelu on viestintä- ja vuorovaikutustilanne, jota käytetään suullisen tiedon keräämiseen. Se voidaan mieltää keskustelutilanteeksi, jolla on selkeä tavoite. Haastattelu on tiedonkeruumenetelmänä joustavampi ja helpommin sovellettava kuin kysely ja siksi se onkin käytetyin tutkimusmenetelmä. Kysymyksiä voi muokata vielä haastattelutilanteessa ja näin räätälöidä haastattelu jokaiseen tilanteeseen sopivaksi. Haastattelu valitaan monesta syystä. Haastattelulla on mahdollista selvittää paremmin aiheita, joista ei etukäteen ole paljoa tietoa. Haastattelun avulla ihminen nähdään tutkimuksessa subjektina ja hänelle annetaan mahdollisuus tuoda esille itseään koskevia asioita vapaasti. Myös arat ja vaietetut aiheet on helpompi tutkia haastattelun kautta, vaikka tästä on eri

mielipiteitä. Monet tutkijat katsovat, että kyselylomakkeen anonymiteetti on keino kerätä tietoa aroista aiheista. Haastattelulla voidaan haluta myös selventää asioita ja se on ideana tässä tutkimuksessa haastattelun toteuttamisella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 205; Puusa 2011, 73).

Haastattelussa on myös ongelmia. Se vie aikaa ja tarvitsee paljon etukäteen valmistautumista. Kysymysten tarkka valmistelu on olennaista, jotta oleellinen tieto saadaan selville ja voidaan analysoida. Haastateltava voi myös kokea tilanteen monella tavalla itseään uhkaavaksi, eikä siksi vastaa todenmukaisesti. Usein näin on, kun tutkitaan arkoja aiheita. Haastateltava saattaa vastata sosiaalisesti suotavasti. (Hirsjärvi ym. 2009, 205-205). Tutkijan tulee luoda haastattelussa turvallinen ja luotettava ilmapiiri, jotta haastateltava uskaltaa puhua vapaasti. Jännitys tai tilanteen outous saattaa pidätellä haastateltavaa vastamaasta avoimesti. Samalla kun tutkijan tulee motivoida haastateltavaa, hän tulisi olla neutraali, eikä tuoda esiin omia mielipiteitään. (Puusa 2011, 78-79; Vuorela 2005, 42).

Tutkimuksessani oli tarkoitus alun perin toteuttaa vain kyselylomake, koska uskoin voivani luoda kyselyn, jolla saada laajasti tietoa aiheesta. Mutta kun aloin pohtia kyselyn laadullisia ulottuvuuksia, päätin kyselyn lisäksi toteuttaa kaksi ryhmähaastattelua, jotta voin kuvailla laajemman ilmiön kautta myös yksilöllisiä kokemuksia. Fan fiction on harrastuksena todella subjektiivinen, joten kysely ei ehkä tuottaisi tarpeeksi tarkkaa tietoa ilmiön merkittävydestä harrastajille.

Tässä tutkimuksessa toteutettiin teemahaastattelu ryhmälle. Teemahaastattelussa aihepiirit ovat tiedossa ja kysymykset on teemoitettu. Näin tutkija voi ohjata haastattelua ilman, että kontrolloi sitä täysin. Teemahaastattelussa korostuu ihmisten tulkinnat asioista, heidän asioille antamat merkitykset sekä se, miten merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. (Puusa 2011, 81). Ryhmähaastattelu sopi tähän aiheeseen parhaiten. Porukassa ajatuksia on helpompi rakentaa toisen sanoman päälle. Etsin haastateltavat eräässä sosiaalisen median fan fiction –keskusteluryhmästä. Ilmoitin ryhmähaastattelusta ja ilmoitukseeni sai vapaasti tarttua ja tulla mukaan. Käytössäni on siis yksinkertainen satunnaisotanta. Suurella joukolla perusjoukkoon kuuluvilla henkilöillä oli mahdollisuus päästä otantaan. Tässä kuitenkin mahdollisuutta karsi se, että haastattelu järjestetään tietyssä kaupungissa, minne kaikkien ei ollut mahdollisuutta kenties päästä.

Oletin kuitenkin, että halukkaat edustivat tarpeeksi erilaisia harrastajia. (Otos ja otantamenetelmät 2003).

4.5 Aineisto ja analyysi

Kyselylomake luotiin talvella ja aloin levittää sitä helmikuussa. Luotin siihen, että fan fiction harrastajien kytkökset ovat vahvat ja uskoin, että kysely leviäisi mahdollisimman laajalle. Minulla itselläni oli myös kanavia saada kysely mahdollisimman monen tietoon. Kysely ehti olla netissä kolme viikkoa ja siihen tuli vastauksia yhteensä 462. Ryhmähaastattelut toteutin myöhemmin keväällä, kun olin saanut alustavaa tietoa kyselystä. Toki olisin osannut luoda haastattelukysymykset jo nykyisen tietämykseni pohjalta, mutta tarkoitukseni oli syventää kyselyä haastatteluiden kautta. Siksi halusin käyttää kyselyiden vastauksia alustana haastattelukysymyksille.

Aineiston analyysimenetelmänä käytin teemoittelua. Teemoittelulla tuodaan esiin aineistosta yhdistäviä ja erottuvia seikkoja. Joskus teemat muistuttavat teemahaastattelussa asetettuja teemoja, mutta eivät aina. Aineistosta saattaa nousta esiin paljon ennalta-arvaamattomia teemoja, jotka ovat yhtenäisiä läpi aineiston. (KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto 2006). Teemoittelu sopi aineiston purkutavaksi, sillä haastatteluissa oli määritelty teemat etukäteen. Nettikyselyssäkin olin ajatellut etukäteen teemoja. Lukiessani vastauksia ja litteroituja haastatteluita läpi, selkeitä teemoja nousi esiin, jotka listasin ylös.

Teemoittelin aineiston käytännönläheisesti. Mahdutin yhden vastauksen yhdelle sivulle ja printtasin kaikki vastaukset paperille. Luin ensin kaikki vastaukset kerran ja toisella kerralla otin esiin kasan yliviivaustusseja. Niillä nostin esiin teemoja, jotka löysin ensimmäisellä lukukerralla. Aina kun vastauslomakkeesta löytyi jotain tiettyyn teemaan viittaavaa, alleviivasin sen tietyn värisellä tussilla. Näin saman tien mitä teemoja kyseisen vastaaja oli korostanut. Jaoin vastaukset pinoihin sen perusteella, mikä teema painottui kussakin vastauksessa. Pidin koko ajan kirjaa, montako kertaa oli mainittu kukin teema ja tämän kirjauksen avulla näin mitkä aiheet olivat yleisimpiä. Otin eniten mainitut teemat ja kävin vastaukset läpi niiden valossa useaan otteeseen. Kirjoitin ylös ranskalaisin viivoin, mitä asioita kuhunkin teemaan liittyi ja tämän avulla oli lopulta helppo kirjoittaa aineisto auki.

Tutkimuksen aineisto koostuu 462:sta kyselyvastauksesta ja kahdesta ryhmähaastattelusta, jossa kummassakin oli kolme haastateltavaa. Kyselyyn vastanneista 87 prosenttia oli naisia, seitsemän prosenttia vastasivat joku muu ja 4 prosenttia ilmoitti olevansa miehiä. 2 prosenttia ei ilmoittanut sukupuoltaan (taulukko 2). Haastateltavista viisi oli naisia ja yksi mies. Kaikki haastateltavat olivat hieman yli 20 vuotiaita.

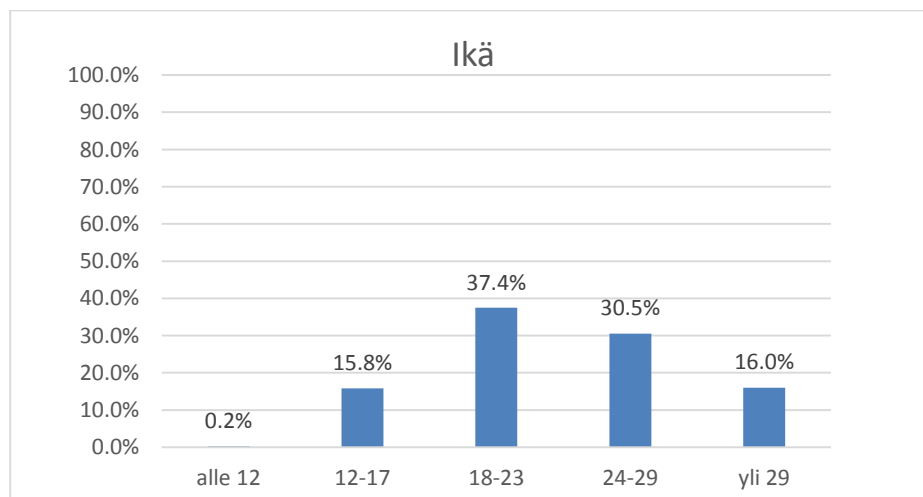
Koska kyselylomakkeeseen vastasi yli 400 henkilöä, materiaalia oli paljon. Tästä aineistosta nousi esiin useita merkittäviä teemoja, jotka liittyvät fan fictionin harrastamiseen. Useat teemoista olivat ilmiselviä ja itselleni harrastajana eivät yllättäviä. Vastauksen perusteella sai koottua selkeän kuvan siitä, millainen ilmiö fan fiction on Suomessa nykyään. Nostin aineistosta yhteensä 17 teemaa, jotka jokainen oli hyvin edustettuna. Näistä valitsin kuusi tärkeintä ja huomattavinta, jotka mielestäni kertovat parhaiten fan fictionista Suomessa. Teemat ovat yhteisö, fandomit, kirjoittaminen, entä jos -asetelma, erotiikka ja elämäntapa. Lisäksi mainitsen kirjoittamisen yhteydessä paljon esiin nousseen genren, RPF, joka mainittiin yleisimmin kaikissa vastauksissa.

5 TULOKSET

5.1 Kuva vastaajista

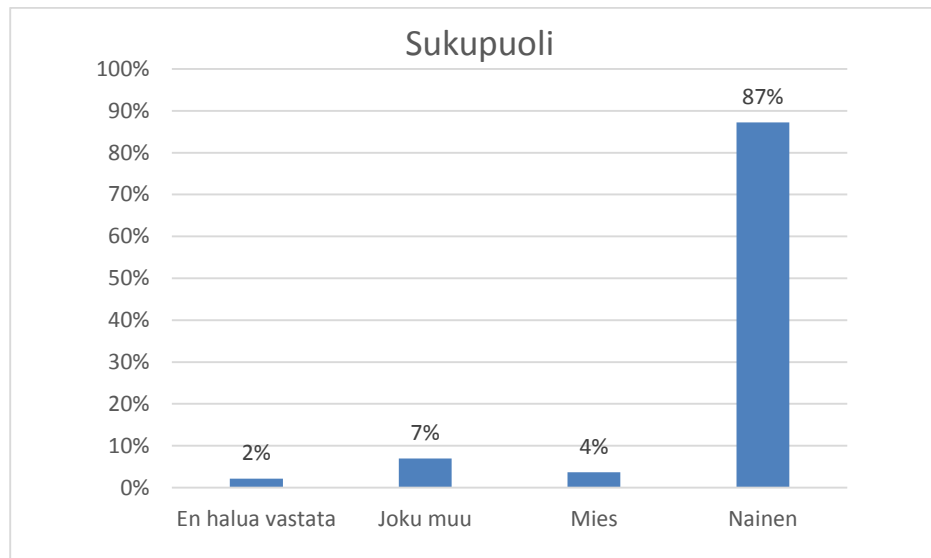
Nettikyselyyn vastanneista suurin osa oli 18-23 vuotiaita. Suurin osa oli naisia ja suurin osa oli harrastanut fan fictionia 5-10 vuotta (taulukko 1).

Taulukko 1. Vastaajien ikäjakauma.

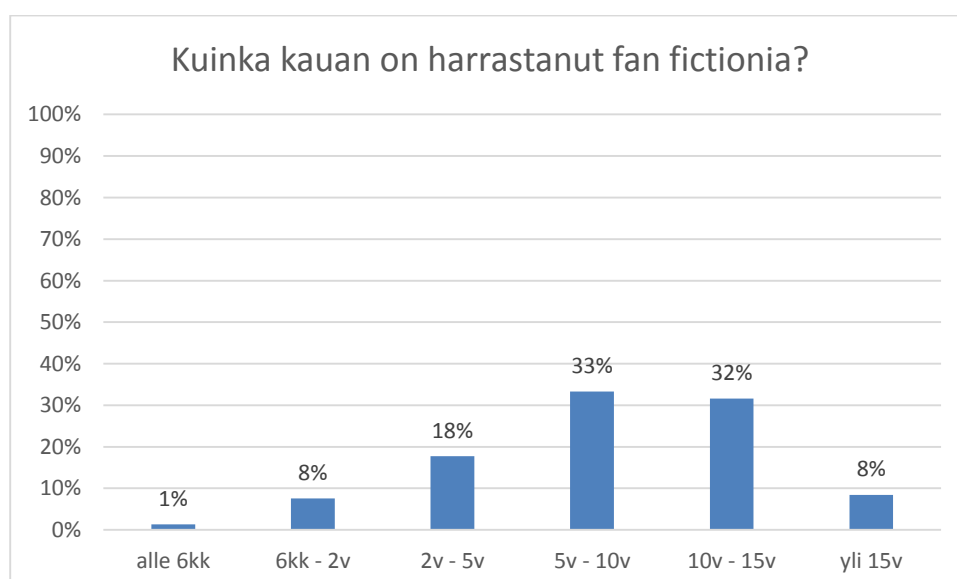
Vastaajien sukupuolijakaumassa (taulukko 2) on mielenkiintoista, että sukupuoli ”joku muu” on yleisempi kuin sukupuoli ”mies”. Naisten enemmistö sopii hyvin aikaisempien tutkimuksien kanssa yhteen (Leppänen 2008, 194). Vaikka muun sukupuolisia on paljon vähemmän kuin naisia, on huomattavaa, että heitä on tuplasti enemmän kuin miehiä.

Taulukko 2. Vastaajien sukupuolijakauma.

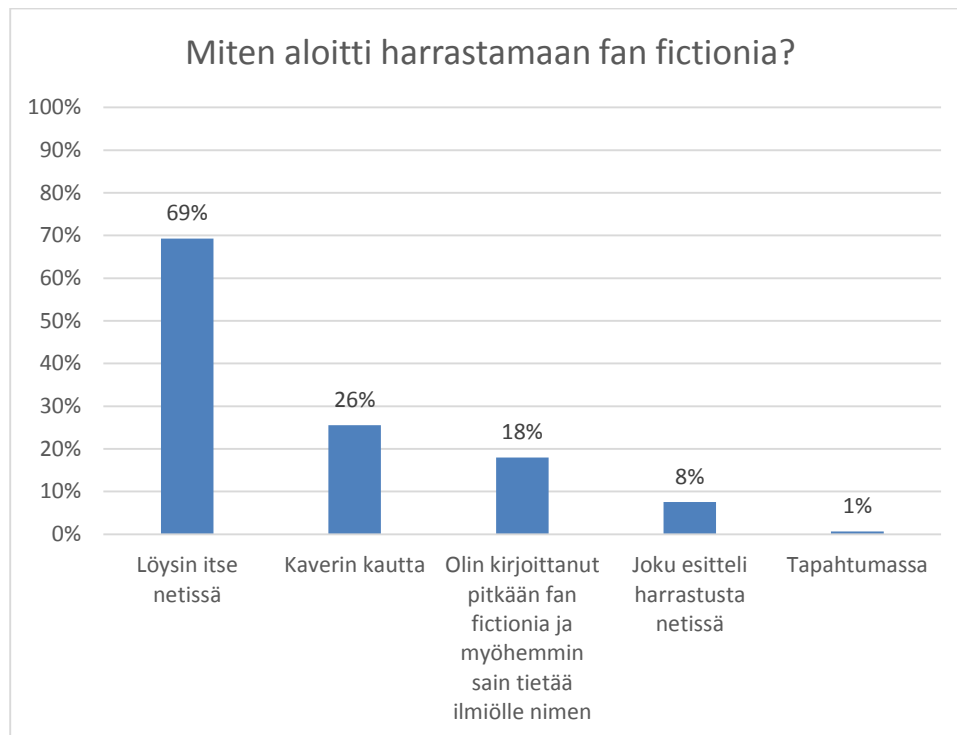
Vastaajat olivat myös harrastaneet fan fictionia jo pitkän aikaa, suurin osa vähintään 5 vuotta. Myös 15 vuotta harrastaneita oli melko paljon (taulukko 3).

Taulukko 3. Harrastuksen aloittamisajan jakauma.

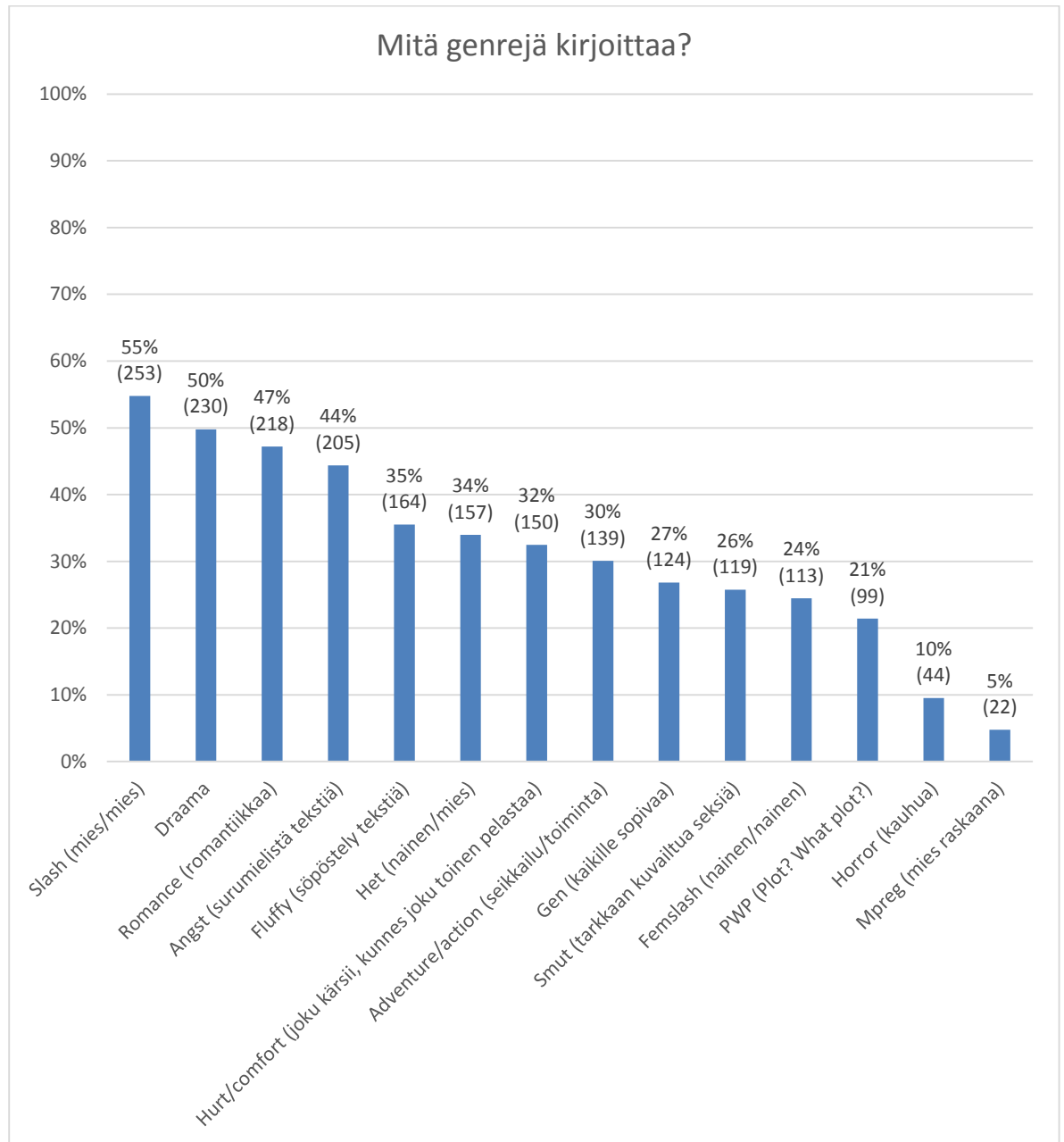
69 prosenttia vastaajista kertoi löytäneensä fan fictionin itse netissä. 26 prosenttia oli löytänyt harrastuksen kaverin kautta. Huomattava osa vastaajista kertoi myös harrastaneensa fan fictionia jo jonkin aikaa, mutta vasta myöhemmin sai nimen sille (taulukko 4).

Taulukko 4. Harrastuksen aloittamistavan jakauma.

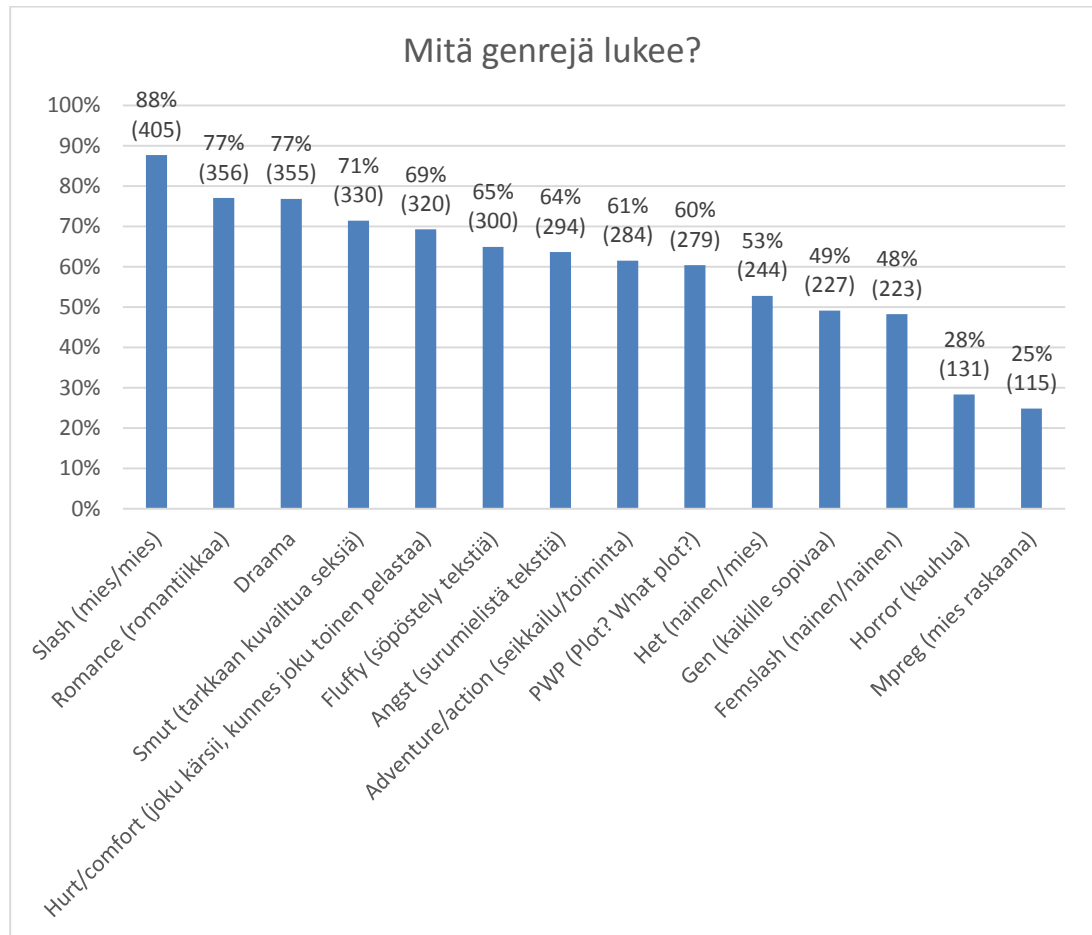

Eniten fan fictionia luetaan. Fan fictionia kirjoitetaan kuitenkin melko paljon, 66 prosenttia ilmoitti kirjoittavansa. Tumblrin ja foorumeiden selaaminen oli seuraavaksi suosituin vaihtoehto. Teorioiden kehittäminen, netissä väittely ja tapahtumissa käyminen olivat lähes yhtä suosittuja vastausvaihtoehtoja.

Kysymyksissä kysyttiin millaisia genrejä vastaajat kirjoittavat ja lukevat. Niiden välillä ei ollut merkittävää eroa, kummassakin suosituin oli slash. Draamaa ja romancea luettiin yhtä paljon ja draamaa kirjoitettiin hieman enemmän (taulukko 5 ja 6).

Taulukko 5. Jakauma genrejen kirjoittamisesta.

Slash oli suosituin genre kummassakin kohdassa. Slash on iso osa naisvaltaista harrastusta, eikä ole ihme, että sitä kirjoitetaan ja luetaan paljon (Viitanen 2008, 25). Draama ja romance ovat yksinkertaisia ja yleispäteviä genrejä, eivätkä pelkästään fan fictionissa, vaan myös muualla mediassa. Uskon, että tästä syystä nämä kaksi ovat suosittuja genrejä.

Taulukko 6. Jakauma genrejen lukemisesta.

Epäsuosituimmat genret ovat horror eli kauhu ja mpreg eli miesraskaus. Kauhu saattaa olla epäsuosittu, koska sitä ei yksinkertaisesti ole niin paljon tarjolla kuin esimerkiksi draamaa. Lisäksi kauhu on hyvin spesifi genre, kun taas romancea voi olla ficissä, jossa on myös seikkailua. Kauhu painotteinen ficci on usein pelkästään kauhua ja sille on oma rajatumpi yleisö. Miesraskaus-ficit eivät ole niin suosittuja kenties, koska ovat fan fictionin sitä aluetta, joka on outo monille harrastajillekin.

Keskimäärin vastaaja ilmoitti kirjoittavansa kuutta eri genreä. Vastaaja ilmoitti keskimäärin lukevansa kahdeksaa genreä.

Laajasta aineistosta näkee keskimääräisen harrastajan profiilin. Hän on 18-23 vuotias nainen, joka on harrastanut fan fictionia 5-10 vuotta. Hän kirjoittaa ja lukee mielellään slashia, joissa on mukana romancea ja draamaa sekä usein smutia eli tarkkaan kuvailtua seksiä. Hän lukee enemmän, mutta myös kirjoittaa joskus.

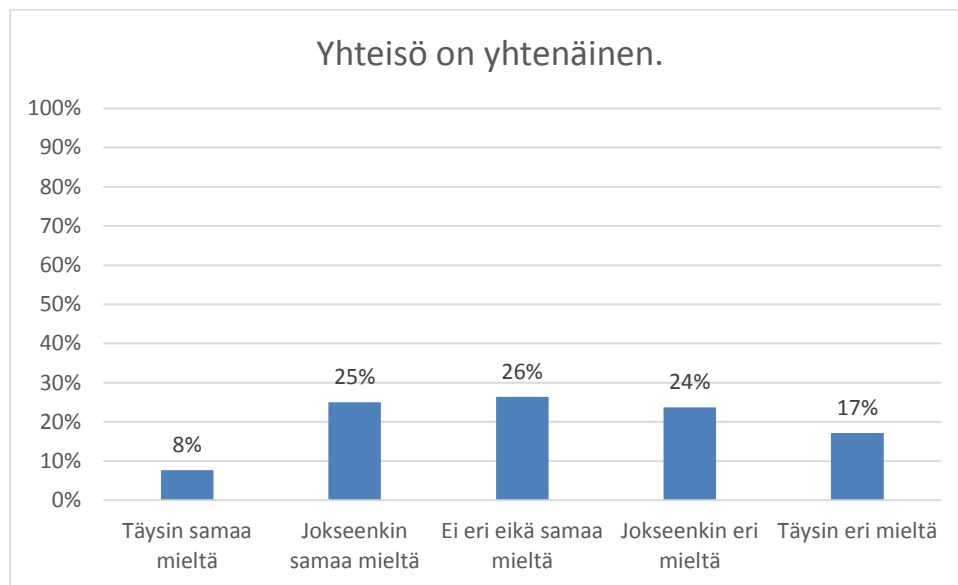
5.2 Yhteisö – ”On helpompi olla ylpeä faniudestaan, kun tietää, ettei ole yksin.”

Fan fiction -yhteisö on siitä erikoinen, että se samalla tuottaa ja vastaanottaa. Kirjoittajat saattavat samalla lukea toisten tekstejä ja kommentoida niitä. Lukija voi suoraan kommunikoida kirjoittajan kanssa.

Mielestäni ficcikulttuuri muistuttaa vanhaa kansantarinakulttuuria: hahmot säilyvät, kertojat vaihtuvat, konventioita luodaan, rakennetaan ja rikotaan koko ajan, ja kaikki tapahtuu kollektiivisesti.

Nettikyselyissä yhteisön merkitys oli hyvin ristiriitainen. Melko lailla puolet pitivät fan fiction -yhteisöä yhtenäisenä ja puolet eivät pitäneet sitä yhtenäisenä. Tämä kertoo siitä, että yhteisö ei ole kokonaisuudessaan yhtenäinen (taulukko 7).

Taulukko 7. Vastaajien mielipide yhteisön yhtenäisyydestä.

Monet kertoivat, että jotkin fandomit ovat yksinään hyvin yhtenäisiä, mutta koko harrastajakunta on jakautunut kuppikuntiin. Vastaajien mukaan on mukava tunne, kun tietää on muitakin, jotka fanittavat yhteisiä asioita. On ihanaa jakaa oma innostus muiden fanittajien kanssa. Ne, jotka tunsivat fan fiction -yhteisön olevan yhtenäinen, kertoivat, että yhteisö oli tärkeä osa elämää. Sieltä vastaajat olivat saaneet tukea ja vuorovaikutusta elämäänsä, kun se muutoin on ollut vaikeaa. Yhteisö on ollut aina iso osa elämää ja

sieltä on löytynyt paljon merkittäviä ihmissuhteita. Ne, jotka eivät pitäneet yhteisöä yhtenäisenä kertoivat, että ulkopuolisena yhteisöön on vaikea päästä sisälle. Haastattelussa eräs vastaaja kertoi, että alkuun foorumeilla oli kuppikuntia, eikä niihin tuntunut pääsevän sisälle, mikä aiheutti ulkopuolisen tuntemuksia.

Ja ehkä noi klikit, jotka mainittiin kanssa, niin mä oon kattonu niitä aina vierestä, että jaha noilla on tommonen, noi on parhaita kavereita, kun ne puhuttelee toisiaan nimeltä. Et niihin voi tulla sellanen kateus tai ainakin mulla oli, et voi kun mullakin ois tollanen porukka täällä. (Nainen, 22 v.)

Fan fiction on yhdistävä tekijä harrastajien keskuudessa. Monet vastaajista kertoivat, että jos sattuu törmäämään arjessa toiseen harrastajaan, se yhdistää välittömästi. Esimerkiksi kerrottiin, että koulussa vastaaja on luonut ystävyysuhteen vasta kun kävi ilmi, että toinen harrastaa fan fictionia. Harrastus on myös hyvin vahva tekijä, jonka ansiosta monet ovat saaneet pitkäaikaisia, vankkoja ystävyysuhteita. Fan fiction auttaa ystäväystymään, kun muuten se on vaikeaa. Fandomin ulkopuolelta oli vaikea löytää ihmisiä, joiden kanssa tulisi yhtä hyvin toimeen kuin ficcaajien kanssa. Vastaajat myös kertoivat, että fan fictionin parista löytää samanhenkisiä ihmisiä. Usein fan fictionin parista löytyneet tuttavat ovat ensin ”fan fiction -kavereita”, mutta hiljalleen heidän kanssa ystäväystytään paremmin ja muiden aiheiden parissa. Monilla suurin osa kavereista on mukana jossain fandomissa. Jotkut kertoivat paenneensa yksinäisyyttä ficcaajien seuraan, jotka heti koettiin avoimiksi ja toivottivat tervetulleeksi.

Fan fiction yhteisön ikäviksi puoliksi nostettiin tärkeimpänä paritussodat, ”shipwarsit”. Nämä tarkoittavat väittelyä ja jopa riitelyä siitä mikä on tietyn fandomin paras paritus. Myös riitely headcanoneista mainittiin negatiiviseksi puoleksi. Riidat tapahtuvat sekä foorumeilla että sosiaalisessa mediassa. Todella monet vastaajista ovat todistaneet näitä riitoja ja paritussotia useassa fandomissa. Riidat eivät myöskään vastaajien mukaan lopu parituksiin tai headcanoneihin, vaan menevät aina jossain vaiheessa henkilökohtaisuuksiin ja suoranaiseen tappeluun. Paritussodat tuomittiin kauttaaltaan vastauksissa ja kukaan ei puoltanut tällaisen väittelyn kannattavuutta.

Harmillisia ovat anti-shipperit, kink- ja ship-shamerit, järkyttävät ship-paus-sodat, jotka saattavat eskaloitua anonyymeihin tappouhkauksiin ja

muu käyttäytyminen, joka viestii, ettei joillakuilla ole tarkkaa käsitystä todellisuuden ja fiktion suhteesta.

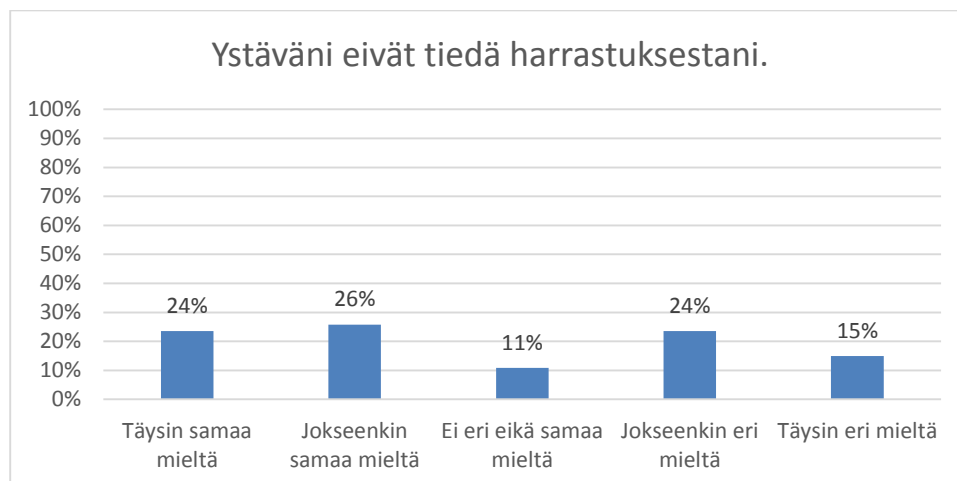
Vastaajista kukaan ei ollut koskaan ollut mukana paritussodissa. Vastaajat kertoivat vain nähneensä riitelyä foorumeilla ja sosiaalisessa mediassa.

Toisaalta olen kuullut paljon negatiivista palautetta muiden fandomin ficcaajien riitaisuudesta, vaikka itse en kyseisiin yhteisöihin kuulukaan.

Vastauksissa koettiin myös, että sosiaalisen median sekä foorumien anonyymius aiheuttaa ”anonvihaa”. Netissä fan fictionin parissa käytetään lähes aina nimimerkkiä ja tämä antaa vastaajien mielestä helpon tavan kiusata toisia harrastajia syystä tai toisesta. Fan fiction ei myöskään eroa muusta sosiaalisesta mediasta siinä suhteessa, että sen piiristä löytyy trollaamista ja haukkumista. Vaikka vastaajat näkivät, että anonyymi viha on lisääntynyt fan fictionin parissa sosiaalisen median kasvun myötä, oltiin myös sitä mieltä, että nämä vihaajat ovat vain äänekäs marginaali. Yleisesti ottaen todella ikäviä piirteitä fan fictionin yhteisössä ei koettu olevan.

Monet nostivat esiin ulkopuolisten suhtautumisen fan fictioniin. Useat eivät ensinkään halunneet oman tuttavapiirin tietävän, että harrastaa fan fictionia, sillä itse häpesivät omaa ”teinimäistä harrastustaan” (taulukko 8). Ne, jotka häpesivät harrastustaan, olivat sitä mieltä, että harrastus hiipuu hiljalleen, kun se ei ole siistiä ja on ”oikeaa elämää”. Heidän mielestään fan fiction vie aikaa ja suorastaan tuhlaa sitä.

Taulukko 8. Vastaajien jakauma siitä, tietävätkö heidän ystävänsä harrastuksesta.

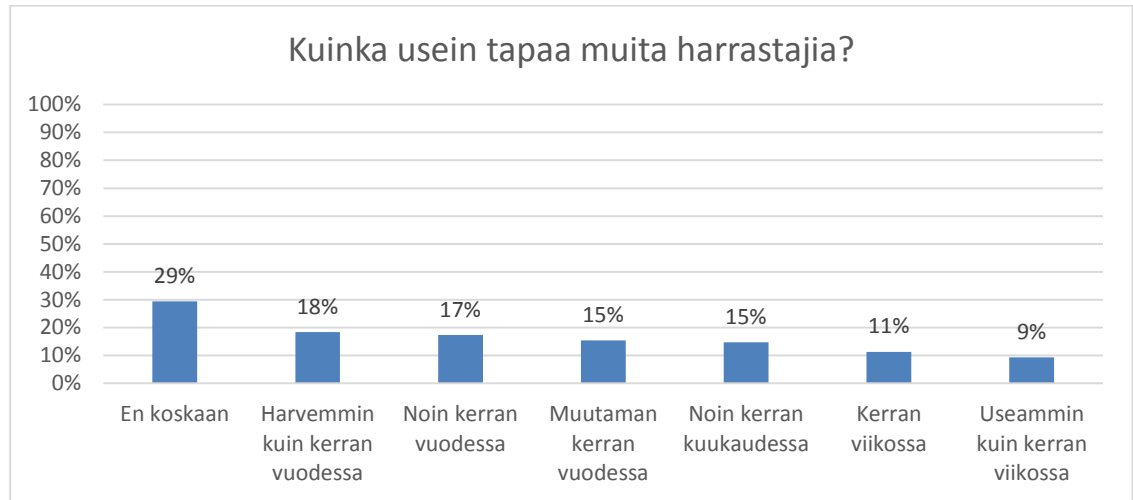

Ulkopuolisten harhaluuloista puhuttiin vastauksissa paljon. Monet olivat elämässään kokeneet ennakkoluuloja sen suhteen mitä fan fiction on. Fan fiction leimattiin usein homopornoksi ja teinien hömpötykseksi. Koettiin, että koska ihmiset eivät vain tiedä tarpeeksi harrastuksesta, jotta ymmärtäisivät mitä se todellisuudessa on. Ja koska äänekkään ryhmä on slashia kirjoittavat nuoret tytöt, se on päällimmäinen vaikutelma fan fictionista vastaajien mukaan.

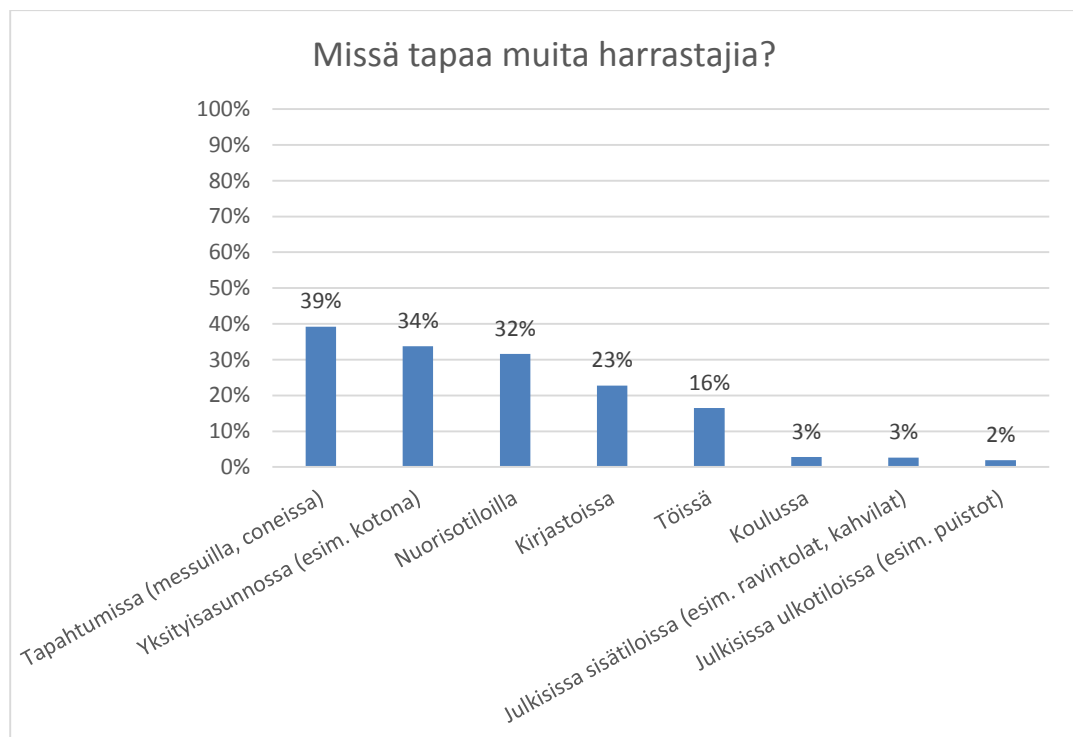
Kerran koulun ruokalassa puhuin fan fictionista ja olin aika järkyttynyt, kun yks kaveri sanoi siihen että oli vähän sillai lol, mikä juttu, mitä sä teet tai oli sillei tosi negatiivinen. Ja sit ku joku ei tienny, niin sit se alko selittää hirveen ympäröörästä, että se nyt on semmosta teinityttöjen unelmointia että kirjottaa ittensä Edward Cullenin kanssa. (Nainen, 21 v.)

Haastattelussa kuitenkin oltiin sitä mieltä, että hiljalleen harhaluulot ovat kaatuneet. Koska media on alkanut noteeraamaan fan fictionin nuorten alakulttuurina, koettiin, että valtaväestö tietää harrastuksesta, eikä väärinkäsityksiä ole enää niin paljoa. Yksi vastaaja kertoi, että fan fictionista on tullut tavallinen harrastus ja mainitsi, että sille on omia lukuja peruskoulun äidinkielen kirjoissa.

Foorumikulttuuri on ollut tärkeä osa Suomessa, vaikka foorumit ovat hiljentyneet. Muutamat kertoivat, että on ikävä vanhaa foorumikulttuuria, kun saattoi avautua omasta elämästään ja joku oikeasti kuunteli. Vastaajien mielestä fan fiction on hyvin sosiaalinen harrastus, vaikka kaikki vuorovaikuttaminen tapahtuu lähestulkoon vain netin kautta. Suuri osa vastaajista kertoi, että ei tapaa koskaan kasvokkain muita harrastajia. Taulukosta näkee myös, että vastaukset painottuvat harvempiin tapaamisiin selkeästi (taulukko 9).

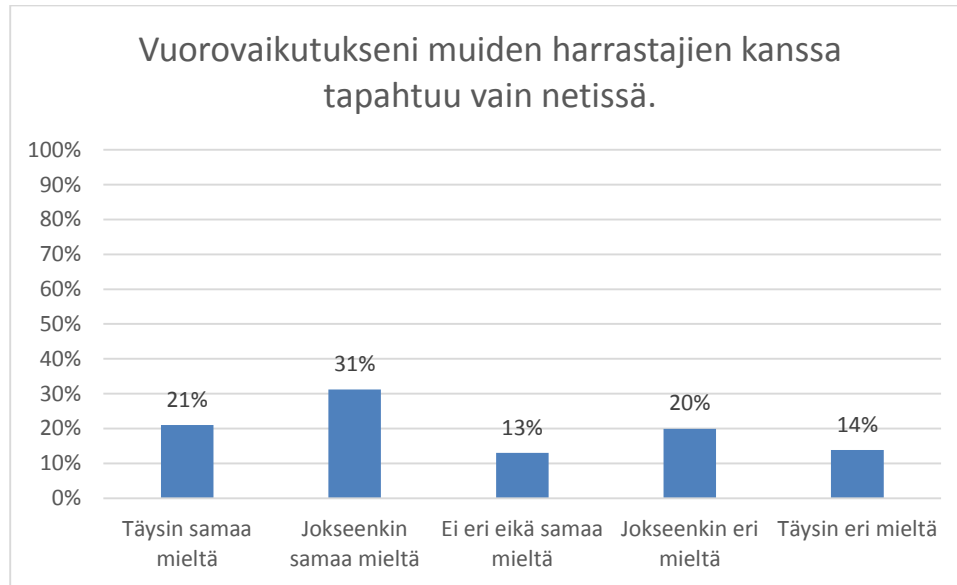
Taulukko 9. Vastaajien jakauma siitä, kuinka usein tapaa muita harrastajia.

Vastauksista ilmeni, että ne harrastajat, jotka tapaavat muita harrastajia, tapaavat eniten muita tapahtumissa tai kotona. Taulukossa 10 yksityisasunnoissa-kohta on toiseksi suosituin. Monet vastaajat ilmoittivat tähän syyksi sen, että heillä on sisarus, joka myös harrastaa fan fictionia. Osa kertoi, että sisarus oli ainoa toinen harrastaja, jota kohtasi kasvotusten (taulukko 10).

Taulukko 10. Vastaajien jakauma siitä, missä tapaa muita harrastajia.

Harvat tapaamiskerrat selittyvät osin sillä, että vastaajista osa oli vanhoja harrastajia, jotka eivät ole enää kovin aktiivisia. Mutta iso syy oli, että vuorovaikutus tapahtuu netissä, ja tapaaminen on harvinaista (taulukko 11).

Taulukko 11. Vastaajien kokemus vuorovaikutuksen tapahtumisesta.

Yleisesti se, että ei tavannut muita harrastajia, ei kuitenkaan haitannut vastaajia. Kuului asiaan, että oltiin sosiaalisia netissä ja se oli jopa monen mielestä parempi kuin sosiaalisointi kasvotusten. Foorumeilta sai kavereita ja porukan, johon oikeasti tunsu kuuluvansa. Siellä kaikki otettiin mukaan, eikä ketään tahallaan jätetty ulkopuolelle.

Foorumeilta sai myös apua kirjoittamiseen, joten kehittyi kirjoittamisessa. Vastaajat kokivat, että aikaisemmin on ollut miittejä, joissa tapasi muita harrastajia kasvotusten, mutta enää miittejä ei juurikaan ole.

En voinut uskoa, että niin monet ihmiset olivat ilmaiseksi lahjoittaneet maailmalle niin paljon omaa aikaansa ja luovaa pääomaansa ihan vain muiden samanhenkisten päivää piristääkseen.

Osa ajatteli, että internet laajentaa fan fictionin suosiota entisestään. Ihmiset ovat aina tehneet tulkintoja toisten kirjoituksista koko maailman sivu, joten fan fiction ei ole uusi asia, eikä siksi loppumassa. Lisäksi uusia fandomeita tulee koko ajan, joten ficcaaminen ei katoa minnekään.

Harrastajat koettiin olevan ennen kaikkea ennakkoluulottomia. Se koettiin yhteiseksi piirteeksi yhteisön jäsenille. Vastaajien mielestä tämä oli myös yhdistävä tekijä tavatessaan muita harrastajia.

5.3 Fandomit

Vastaajat kuuluivat lähes aina useampaan fandomiin ja kokivat, että fandomiin kuuluminen on arkielämää. Vastaaja luetteli yleensä enemmän kuin kymmenen fandomia, johon koki kuuluvansa. Arkielämässä fandomiin kuuluminen näkyi eniten puhettavassa. Vastaajat kertoivat, että normaalissa keskustelussa kavereiden kanssa fandomit ja fan fiction tulee aina jollain tavalla esille. Keskustelu oli innokasta ja vaikka aluksi saatettiin puhua jostain muusta aiheesta, vastaajat kokivat, että keskustelu usein kääntyi jossain vaiheessa fan fictioniin ja fandomeihin. Monet kertoivat, että tavatessaan toisia tuntemattomia harrastajia, fan fiction edistää keskustelua ja tutustumista. Puhetapa koettiin tärkeimmäksi tekijäksi fandomiin kuulumisessa. Monet kuuluivat fandomeihin, joissa on helppo ja jännittävä keskustella ja spekuloida. Fandom kuvattiin usein perheeksi ja kerrottiin, että se on avartanut paljon ajatusmaailmaa.

Fandomit ovat osa kulttuuria ja elämää, eivät jotain, mikä ainakaan yleensä eristäisi jostain mystisestä "oikeasta todellisuudesta".

Tumblr mainittiin isona osana fandomiin kuulumisena. Tumblrissa myös luetaan ja jaetaan fan fictionia, mutta myös kuvien ja gifien katselu ja jakaminen oli osa fandomiin kuulumista. Tumblrissa tutustuu nopeasti uusiin ihmisiin ja löysi ystäviä nopeasti. Tumblrissa on helppo jakaa ficcejä ja suositella niitä, joten sitä kautta voi nopeasti saada julkisuutta kirjoituksilleen. Tumblrissa kuitenkin nähtiin huonoja puolia. Sieltä löytyi paljon anonyymeja vihaajia ja ”social justice warrioireita”. Fandomit voivat olla hyökkäviä, jos niitä loukkaa. Tumblr on esimerkki sosiaalisesta mediasta, jossa viha myös fan fictionin parissa leviää nopeasti ja anonyymisti. Tumblrissa ei ole sääntöjä tai moderointia, kuten foorumeilla, mikä näyttäytyy huonoissa tapauksissa kiusaamisena ja trollaamisena. Tumblr on kuitenkin monen mielestä monipuolistanut fandomeita ja herättänyt henkiin jo kuolleita fandomeita.

Vastaajat kertoivat ostavansa paljon fanitavaraa, kuten paitoja, julisteita, figuureita ja koruja. Jotkut käyttivät niihin paljon rahaa. Osa kertoi innostuneensa tekemään fanivideoita katsomistaan sarjoista tai elokuvista tai pelaamistaan peleistä. Monille fandomiin kuuluminen oli jatkunut ropen tai larppauksen aloittamisena.

Fandom koettiin nykyään olevan jokseenkin yleismaallista. Aikaisemmin se oli enemmän nörttien juttu, että fanitettiin kirjaa tai elokuvaa. Vastaajat olivat sitä mieltä, että Tumblrissa esimerkiksi on paljon faneja, jotka rakastavat tiettyä teosta ja kuuluvat fandomiin, mutta ovat enemmän kasuaali-faneja eivätkä kirjoita tai lue fan fictionia. Fandomiin kuuluminen on arkipäiväisempää kuin ennen. Kasuaalifaneja on enemmän, eivätkä kaikki ole henkeen ja vereen faneja, jotka ovat mukana yhteisössä tiiviisti.

Nykyään fanfiction alkaa olla vähän enemmän mainstream. Aikaisemmin kukaan ei oikein tiennyt siitä. Nykyään Youtube-tähdetkin lukee videoiltaan niistä kirjoitettuja fan ficcejä yms. Se alkaa olla laajemman kansan tietoudessa.

5.4 Kirjoittaminen

Fan fictionia kirjoitettiin paljon. Oli vastaajia, jotka kertoivat vain lukevansa, mutta suurin osa luki ja kirjoitti. Fan fictionin kirjoittaminen koettiin helppona, koska hahmot ja maailma ovat valmiina ja ne ovat tuttuja. Tutuilla hahmoilla pääsee kirjoittamisen makuun ja tottuu rytmiin. Ficeissä on helppo harjoitella kirjoittamista, erilaisia tekstilajeja, kertojaratkaisuja, maisemankuvausta, teeman kannattelua, kun ei tarvitse käyttää aikaa hahmojen ja maailman luomiseen. Tutut hahmot antavat vapauksia, kun ei tarvitse esitellä maailmaa ja hahmoja tarinan alussa. Ficeissä oppii kuitenkin myös hahmojen ja maailman luomisesta ja hahmon oikeanlaiseksi kirjoittaminen on palkitsevaa. Lisäksi saa kirjoittaa rakastamistaan hahmoista lisää. Ficeissä voi täyttää unelmiaan ja monet kertoivat, että tarinassa voi parittaa itsensä vaikka rakastamalleen hahmolle tai sijoittaa itsensä haluamaansa seikkailuun lempihahmonsa kanssa. Se on kuin hengailisi hahmojen kanssa ja on viihdyttävää. Se on kanava toteuttaa itseään.

Foorumeilla tai arkistoissa julkaistut ficit saavat lukijoita ja kommentteja. Tämä koettiin kehittävänä. Omasta tekstistään saa välittömästi kommenttia ja foorumeilla etenkin annetaan rakentavaa kritiikkiä, kun sille oli aihetta. Tavalliset ihmiset saavat julkaista tarinoitaan ilmaiseksi ja joku lukee niitä. Näin kehittyy kirjoittajana. Monien mielestä foorumeilla saadut palautteet auttavat kehittymisessä enemmän kuin jos vain kirjoittaisi pöytälaatikkoon. Ficcaaminen koettiin ainoaksi tavaksi kirjoittaa proosaa niin, että joku lukee sitä. Lisäksi muille annettu palaute koettiin miellyttäväksi osaksi foorumikulttuuria. Rakentavan palautteen antaminen oli kehittävää ja haastattelussa kerrottiin, että aikoinaan saattoi käyttää monta tuntia hyvän kommentin kirjoittamiseen.

Kun muistaa yläasteella vaikka viikonloput niin puolet sen viikonlopun tunteista saatto käyttää kommentteihin, varmasti on tullu kirjoitettua tuhannen sanan kommentteja joihinki ficceihin ja niitä on kirjottanu puoli päivää ja analysoinu sitä ja hyvä et on johonki luokion referaattiin laittanu niin paljon energiaa. (Nainen, 21 v.)

Fan fiction koettiin osana muuta kirjoittamisharrastusta. Kaikki vastaajat kertoivat kirjoittavansa fan fictionin ohella proosaa, runoja tai lyriikoita. Fan fictionin kirjoittamisen kautta on saanut ponnahduslaudan uskaltaa kirjoittaa omilla hahmoilla ja omasta maailmasta. Useissa vastauksissa kerrottiin, että oli aloittanut kirjoittaa romaania ja tahtoisi joskus julkaista oman kirjan. Rakkaus kirjoittamiseen oli selkeä teema vastauksissa. Ficit nähtiin myös kunnianosoituksina hyvälle teoksille.

Jos teos kiinnostaa niin paljon, että sitä haluaa jatkaa vielä canonin "mentyä kiinni", niin se tarkoittaa, että alkuperäiset hahmot ovat todella jääneet elämään.

Fan fictionin kirjoittaminen myös toi yleisesti hyvää mieltä. Kirjoittaminen kehittää vastaajien mielestä mielikuvitusta ja luovuutta. Fan fictionin kirjoittaminen on myös hyvää aivot narikkaan -viihdettä, kun sitä tarvitsee. Ficit koettiin rentoutumistapana, joka vie ajatukset nopeasti muualle ja vähentää stressiä. Ficit toimivat pakopaikkana normaalista elämästä. Ficeissä voi myös yksinkertaisesti käsitellä vaikeita henkilökohtaisia asioita ja purkaa ajatuksiaan. Parissa vastauksessa kerrottiin, että fan fictionin kirjoittaminen oli auttanut vaikean masennuksen yli.

Löysin fanfictionin teininä ollessani erittäin masentunut ja se toi minulle lohtua ja vei ajatukseni pois elämästäni. Silloin fanfiction oli minulle kaikki kaikessa, se oli turvasatama, johon paeta, kun seinät kaatuvat päälle. Nämä tarinat tarjosivat minulle myös yhteisön kirjoittajia, jotka taistelivat samojen ongelmien kanssa ja fanfiction-yhteisö tuntui silloin kodilta. Vuosien saatossa fanfictionin merkitys on muuttunut, mutta yhä palaan rakkaiden ficcieni pariin ollessani surullinen ja koen valtavaa nostalgiaa niitä lukiessani. Yhä edelleen fanfiction tekee oloni turvallisiksi ja lämpimäksi.

Ficcien laadun kerrottiin huonontuneen. Valikoima on laajentunut, kun harrastajia ja fandomeita on yhä enemmän, mutta samoin siihen joukkoon mahtuu paljon huonoja kirjoittajia. Tämä johtui vastaajien mielestä ficcaajien mielentilan muutoksesta. Tumblr ja muut sosiaaliset mediat ovat tehneet elämästä nopeampaa ja vauhdikkaampaa. Tämä näkyy myös ficceissä ja niiden laadussa. Nuoret eivät oikein jaksaa vastaajien mielestä keskittyä pitkiin ficceihin.

Mut ehkä se johtuu just sosiaalisesta mediasta ja kaikki pitäis olla sillai lyhyesti, kun mieltii jotain Tumblria ja Twitteriä niin niissä ne viestit ei yleensä oo kauheen pitkiä. Ja jos Tumblrissa on kauheen pitkä viesti niin sitä lakkaa lukemasta joskus kesken kaiken. Et ei ihmisillä oo kärsivällisyyttä sille samalla tavalla. (Nainen, 22 v.)

Kasuaalifaneja on enemmän, eivätkä kaikki ole henkeen ja vereen faneja, jotka ovat mukana yhteisössä tiiviisti. Lisäksi koettiin, että kunnianhimoton ficcaus on lisääntynyt ja julkaiseminen on hätäisempää nykyään. Monet olivat samalla myös sitä mieltä, että paljon on ficcejä, joiden laatu on parempi kuin tietyissä julkaistuissa kirjoissa. Kirjat saattavat olla kalliita ostaa, mutta ficit eivät maksa mitään.

Vastaajat arvostivat aikaa, joka on kulutettu hyvään ficciin. Näkee helposti, jos kirjoittaja on käyttänyt aikaa ja vaivaa taustoittaakseen ficin kunnolla. Ficeistä näkee selkeästi, että on kirjoitettu omaksi ja lukijoiden iloksi. Ficit voivat olla suuria kokemuksia,

kun ne on kirjoitettu hyvin. Eräs kutsui itseään tunnenarkkariksi. Ficeistä on pakko saada tuntemuksia, kun alkuperäisteos on jo loppunut.

Ficit ovat erittäin hyvää viihdettä, joista parhaimmisto on vähintäänkin yhtä taitavasti ellei paremmin kirjoitettua kuin mikä tahansa muu "vakavasti otettava" kirjallisuus. Ficeillä on myös kyky korjata kaikki vääryydet ja toisin sanoen muuttaa paskakin kullaksi.

Tekijät panostavat laatuun, juoneen ja tekevät paljon taustatutkimusta, jolloin syntyy pitkiä ja monisyisiä tarinoita, joihin uppoaa moneksi tunniksi ja päiväksi.

5.5 Entä jos – ”Canon ei riitä”

Eniten mainittu syy fan ficcaamiselle oli entä jos -ajattelu. Fan fiction lähtee rakkaudesta jotain alkuperäisteosta kohtaan. Kaikkia harrastajia yhdistää halu lukea ja kertoa lisää rakastamastaan kertomuksesta sekä löytää uutta jo kerrotusta tarinasta. On mahdollista kertoa oman headcanonisi ficin muodossa ja näin keskustella siitä muiden harrastajien kanssa. Muiden teorioiden lukeminen luo ahaa-elämyksiä ja muiden kanssa keskusteleminen on antoisaa ja on mielenkiintoista uppoutua jonkun toisen pohdintoihin maailmasta ja hahmoista. On hauska päästä seuraamaan suosikkiahmoaan erilaisesta perspektiivistä. Maailmoissa on vastaajien mukaan ihana elää, eikä koskaan voi spekuloida tarpeeksi juonikuvioita ja teemoja. Fan fictionista on vaikea päästä irti, kun spekulatiota ei voi vain lopettaa. Ne on kirjoitettava ylös.

Ficcien kautta pystyy käsittelemään tapahtumia, joista vain mainitaan teoksissa, käyttää hahmoja, jotka ovat vain sivuhahmoja tai kirjoittaa teemoista, joita ei teoksissa ole otettu huomioon. Näin harrastaja voi laajentaa näkökulmaansa teoksesta ja löytää uusia asioita tutusta maailmasta. Ficcien kautta voi myös jatkaa loppunutta tarinaa ja kertoa mitä seuraavaksi hahmoille tapahtuu. Kirjoittaja voi sijoittaa hahmot toisenlaiseen ympäristöön ja kuvailla, mitä tapahtuisi, jos Harry Potter eläisi New Yorkissa poliisina tai Bilbo Reppuli eläisi meidän maailmassamme 2000-luvulla. Vastaajat kertoivat myös, että kirjoittamalla fan fictionia, teoksen ei tarvitse loppua. Kun jatkaa loppunutta tarinaa, hahmot eivät koskaan kuole ja voi olla rakastamassaan maailmassa niin kauan kuin

haluaa. Fan fictionin avulla voi palata tuttuun maailmaan, mutta samalla löytää siitä uutta. Kun miljöö on valmis, siinä on helppo leikkiä. Harrastaja pääsee nopeasti kirjoittamaan ja luomaan skenaarioita sekä saa äkkiä tekstinsä muiden luettavaksi.

Koska rakastan lukemista, ja aina saatuani kirjan loppuun tuntuu kuin se jäisi kesken. Pitäisi saada lisää. Fan fiction on hyvä apu tähän vaivaan. Tämä sama koskee myös sarjoja; vaikka olisinkin jo saanut katsomisen/lukemisen jo päätökseen, minusta on hienoa että minun ei tarvitse silti luopua sen hahmoista tai maailmasta vielä, vaan voin jatkaa niihin syventymistä fan ficcien avulla. Se on myös hieno tapa unohtaa arjen huolet hetkeksi ja kadota kuin toiseen maailmaan.

Vastaajien mukaan ficcien maailma on paljon vapaampi kuin alkuperäisteoksien tai oikean maailman. Ficeissä voi käsitellä arkoja aiheita ja jopa arkielämän tabuja. Ficeissä on erilaista syvyyttä, kuin kirjoissa tai alkuperäisteoksessa. Valmiin maailman ja hahmojen takia voi käsitellä haluamaansa teemaa syvällisesti ja vapaasti mielikuvituksensa varassa. Näin on myös mahdollista purkaa ajatuksiaan turvallisesti aiheesta, josta olisi vaikea puhua oikeassa elämässä. Ei ole olemassa teemaa, jota ei saisi käsitellä ja harrastajat hyväksyvät kaikenlaisen spekulatiion. Harrastajat ovat tämän suhteen ennakkoluulottomia. Kaikki on sallittua ja mahdollista.

Kun on oikeesti joskus nähnyt fan fictionia Neposesta ja siitä jäbästä.
(Nainen, 24 v.)

Ficeissä kirjoittaja voi korjata alkuperäisteoksessa epäkohdiksi kokemiaan kohtia. On mahdollista herättää henkiin kuolleita hahmoja tai korostaa sivuhahmoja luoden heille historiaa ja taustaa. Ficcien kautta pystyy myös korostamaan marginaaliryhmiä, joita vastaajien mukaan harvoin käsitellään valtavirtamediassa. Vastaajat kertoivat, että ficeissä saattoi käsitellä esimerkiksi omaa seksuaalista suuntautumistaan kirjoittamalla hahmon edustamaan seksuaalivähemmistöä, mitä tämä ei alkuperäisteoksessa välttämättä ollut. Alkuperäisteoksissa harvoin on lainkaan vastaajien mukaan seksuaalivähemmistön edustajia.

luin kerran Harry Potter-fanfictionia, jossa päähenkilö oli Hermione, joka paljasti olevansa transmies. Vaikka itse fic ei ollut kovin hyvin kirjoitettu, ja kirjailijan nuori ikä sekä hänen self-inserttinsä oli varsin selkeää, siitä näki yhtä selkeästi, että omien trans*kokemustensa peilaaminen pidettyyn fiktiiviseen hahmoon auttoi häntä läpikäymään omia kokemuksiaan. Ficcaaminen siis helpotti lähennyttämään ja normalisoimaan asioita, jotka heteronormatiivisessa yhteiskunnassa voivat olla hyvin vaikeita kohdata nuorelle, joka kokee olevansa "erilainen"; nuorelle, joka ei helposti löydä itseään vastaavaa roolimallia mainstream-mediasta.

Valtavirtamedian tarinat eivät kiinnostaneet siksi, että ne on tehty houkuttelemaan mahdollisimman suurta yleisöä käyttäen ”Hollywood-logiikkaa” ja tuottamaan rahaa. Fanfiction koettiin ennakkoluulottomaksi tavaksi tuoda iloa itselle ja lukijoille. Ficcaajat haluavat kyseenalaistaa valtavirtamediaa, jossa päähenkilö on valkoinen heteromies ja tämä asetelma halutaan murtaa. Jenkins (1992, 194-196) havaitsi tämän tyytymättömyyden omassa tutkimuksessaan.

Fanfiction on edelleen voimissaan ja sitä tarvitaan niin kauan kun valtavirtamedia keskittyy valkoisten heteromiesten tarinoiden kertomiseen.

Ficeistä löytyy myös helposti täsmälukemista. Ficit jaotellaan arkistoissa ja foorumeilla genrejen mukaan, joten on helppo valita omaan mielentilaan sopiva teksti. Lyhyet ficit sopivat hetkelliseen mielialaan, toisin kuin kirjoissa, joihin pitää sitoutua. Kirjoissa on vastaajien mukaan jokaista tunnetilaa, mutta ficcién joukosta voi valita alakuloisen tarinan, jos on sellainen olotila. Tai sitten voi lukea nopean, mukavan söpöily-ficin. Ficit voivat olla lyhyitä ja keveitä, joten niiden lukeminen on rentoa. Kun maailma ja hahmot ovat tuttuja, tarinaan pääsee nopeasti sisälle.

5.6 Erotiikka

Vastaajat mainitsivat erotiikan tärkeänä osana fanfictionia. Kaikki eivät välttämättä tarkoittaneet pelkästään slash-erotiikkaa, mutta suurin osa vastauksista käsitteli slashia. Eroottinen fanfiction saattoi olla vain viihdykettä, mutta sitä luettiin myös pornon si-

jasta. Ficcién avulla nuoret pystyvät myös käsittelemään omaa seksuaalisuuttaan turvallisella tavalla, kun teini-iässä kiinnostus seksiä kohtaan ajoi lukemaan fan fictionia. Nuorena vastaajia olivat kiinnostaneet myös mies/mies-tarinat.

Ja erityisesti seksuaalissävytteisessä fanfictionissa on mielestäni todella tärkeää juuri se, että se antaa nuorille tytöille (joita fanfiction harrastajakunta taitaa eniten edustaa) tavan käsitellä seksuaalisuutta heidän omista lähtökohdistaan, turvallisesti ja heidän itsensä sanelemana.

Eroottinen fan fiction eroaa myös vastaajien mielestä pornosta. Heteroporno oli heidän mielestään hyvin suoraviivaista, kun slashissa on seksuaalisia jännitteitä, kun tarinassa on muutakin kuin seksiä. Muutamat vastaajat kertoivat lukevansa fan fictionia vain erotiikan vuoksi ja lukivat sen ”eroottiseksi harrastukseksi”. Eroottista fan fictionia on myös turvallista lukea. Foorumeilla on tarkat säännöt siitä, miten seksistä tai esimerkiksi BDSMstä tulee varoittaa, joten ei koskaan tule lukeneeksi jotain, mitä ei halua. Pornossa näin ei ole vastaajien mukaan.

Slash mainittiin usein siinä mielessä, että tavallisen pornon seasta löytyy vähän hyvää homopornoa. Siksi vastaajat lukivat mieluummin eroottista slashia. Parittamista ja parisuhteita on ollut aina elokuvissa ja kirjoissa, joten siksi sitä on ficeissä. Valtavirtamediassa vain ei ollut homoja, joten vastaajat kertoivat ajautuneensa fan fictionin pariin. Vastaajat eivät kuitenkaan olleet sitä mieltä, että slashia luetaan slashin takia, vaan hyvän hahmokehityksen takia.

5.7 RPF

RPF eli real person fiction, oikeista ihmisistä kirjoitettuja ficcejä on kirjoitettu fan fictionin parissa aina. RPF oli ainoa genre, joka nousi esiin avoimissa kysymyksissä esiin, vaikka sitä ei korostettu kysymyksissä. RPF herätti närää joissain vastaajissa. Heidän mielestään oikeista ihmisistä kirjoitettu fan fiction on arveluttavaa ja jopa hieman pelottavaa. Koska henkilöt, joista kirjoitetaan, ovat oikeita ihmisiä, joilla on oikeat elämät ja omat parisuhteet, ei ole soveliaista mennä sorkkimaan kirjoituksilla heidän elämäänsä. Haastatteluissa sanottiin, että jos henkilöt, joista kirjoitetaan, hyväksyvät asian, sitten ficit eivät haittaa. Muutoin RPF koettiin yksityiselämää loukkaavana.

RPFn puolustajat kertoivat olevansa tottuneet negatiiviseen palautteeseen, eivätkä kokeneet muiden harrastajien mielipiteitä esteinä kirjoittamiselle. Puolustajatkin sanoivat, että tulee aina tietää missä menee fantasian ja todellisuuden raja, kun kirjoittaa RPFää. Jos tiedostaa mikä on totta ja mikä ei, RPF koettiin hyväksyttävänä. Haastattelussa mainittiin esimerkki näiden sekoittamisesta.

Tulee mieleen kaks hyvin julkista, kaks hyvin eri aikakausilta olevia, amerikkalaisia esimerkkejä, niin ku Abraham Lincoln ja John Lennon. Fanit oli vähän sekottanu fantasiaa ja todellisuutta keskenään ja molemmissa sitten henkilö kuoli, tapettiin. (Mies, 24 v.)

Yksi vastaaja sopi jokseenkin tähän muottiin, mikä kertoi, että kaikki harrastajat eivät välttämättä erota todellisuutta ja fantasiaa. Kyseinen vastaaja kertoi, ettei halua kirjoittaa ficcejä kahdesta oikean maailman henkilöstä ennen kuin he paljastavat olevansa parisuhteessa, mikä ei ole todellisuutta.

5.8 Elämäntapa – ”Fanfiction kaikessa laajuudessaan on ehdoton elämäntapa”

Vastaajat kokivat, että fan fiction on enemmän kuin harrastus, se on elämäntapa. Fan fiction on luonteva jatkumo jonkun asian fanitukselle. Vastaajat kertoivat fandomien olevan mielessä koko ajan ja kuinka se on normaali ajattelutapa. Monilla fan fiction on ollut elämässä mukana jo niin pitkään, että siitä on tullut iso osa jokapäiväistä elämää. Ficcaajat ovat usein hyvin intohimoisia fanittamansa asian suhteen. Usean mielestä on vaikeaa olla kasuaali-fani. Kaikki vapaa-aika menee Tumblrissa tai foorumeilla ynnä muilla fan fiction aiheisilla sivustoilla netissä. Netissä keskustellaan kaverien kanssa.

Olen harrastanut fanfictioita niin kauan etten osaa kuvitella olevani luke-matta niitä.

Fan fiction on koko ajan mukana arjessa, koska siitä saa piristystä harmaisiin tavallisiin päiviin. Toisaalta fan fictionin kerrottiin olevan osa ”harmaata arkea”. Fan fictionin lukeminen on vastaajien mukaan vain yksi lukemisen muoto aivan kuten minkä tahansa kirjan lukeminen.

Kyl se niin ku kulkee mukana. Se on arkipäivästyny. Sillon teininä se oli sellanen iso juttu, mutta nyt se on sitä arkea, harmaata arkea. *nauraa*
Vaikka ei se nyt kauheen harmaata oo. (Nainen, 25 v.)

Vastaajat kokivat, että fan fictionin lukemista vähätellään, kun se ei ole painetussa muodossa. Vastaajien mukaan ficit voivat olla aina yhtä hyviä kuin kirjat, jopa parempia. Ficceihin on myös helpompi päästä sisälle, kun hahmot ja maailma ovat tuttuja entuudestaan. Ficceihin on myös helppo uppoutua ja monet kertoivat lukevansa todellisuudenpaon takia. Ficeissä on vaihtoehto todellisuudelle ja niihin pääsee nopeasti mukaan.

Muutammat vastaajat kertoivat järjestävänsä fan fiction aiheisia tapahtumia vapaa-ajallaan. Eräs vastaaja kertoi opetelleensa uuden kielen, jotta saattoi lukea enemmän ficcejä vieraalla kielellä.

Fanfiction on rakas harrastus, joka on antanut paljon. En halua koskaan lopettaa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Fan fictionin harrastajat kokevat olevansa sosiaalisesti aktiivisia muiden harrastajien kanssa. Fan fiction on sosiaalinen harrastus, vaikka vuorovaikutus tapahtuukin netissä. Harrastajat saattavat suorastaan erakoitua yksinään ruudun ääreen, mutta netissä ovat paljon sosiaalisempia kuin olisivat arjessa. Netissä ihmisille on myös helpompi avautua, joten harrastaja voi olla avoimempi ja oma itsensä muun yhteisön edessä. Self-insert - ficcien ja representaatioiden kautta harrastaja voi kertoa itsestään asioista, joista ei sallita tai osata puhua muualla. Netissä on helpompi olla myös sosiaalinen ja kuva itsestä saattaa olla tuttavallisuuden suhteen erilainen kuin netin ulkopuolella. Kun fan fiction yhdistää harrastajia nopeasti ja helposti, harrastaja tuntee, että muualta ei saa lainkaan niin hyvin merkittäviä ja pitkä ikäisiä ihmissuhteita. Muihin harrastajiin samaistuu äkkiä. Yhteisön nykyaikaisuus on helppoa uudelle sukupolvelle, jolle kaikki elämä on netissä. Lähimmät ystävät ja yhteisö, johon tuntee kuuluvansa, ovat netissä ja se on samalla tavalla läsnä kuin kasvotusten tavattava ystäväpiiri.

Fan fictionista ei uskalleta kertoa ulkopuolisille, koska edelleen harrastusta ei ymmärretä. Kun monet edelleen kokevat ennakkoluuloja ja joutuvat leimaamisen kohteeksi, harrastajat eivät halua kertoa edes läheisille harrastuksestaan. Tietoa halutaan jakaa ja tutkimuksia tulisi tehdä enemmän, jotta harrastajat voisivat olla avoimempia. Harrastajien mukaan kirjoittajien taitoja vähätellään, eikä heidän taitojaan tunnusteta, vaikka ficcit saattavat olla parempia kuin julkaistut kirjat. Harrastajat arvostavat ficceihin käytettyä aikaa ja vaivaa.

Ficcaamisen pariin etsiytyy ihmisiä, jotka kokevat olevansa ennestään ennakkoluulottomia. Ficcaamisen avulla voi enemmän käsitellä asioita ja jopa tabuja, joita ei tavallisessa keskustelussa oteta esille. Ficcaajat ovat tiedonjanoisia ja haluavat löytää tietoa, jakaa sitä sekä keskustella asioista ficcien välityksellä. He eivät pysähdy tämän maailman normeihin vaan uskaltavat ajatella täysin laatikon ulkopuolelta.

Kuten missä tahansa ryhmittymässä, fan fictionin parissa esiintyy kiusaamista, joka tuomitaan yhteisön keskuudessa herkästi. Harrastajat myöntävät, että joukkoon kuuluu trollaajia ja ikäviä ihmisiä, jotka ovat fan fiction -yhteisön huonoja puolia. Moni on ainakin nähnyt ikävää haukkumista ja henkilökohtaisuuksiin menevää riitelyä, mutta kukaan pidä sitä hyväksyttävänä asiana. Pääosin kuitenkin fandomit ovat kuin perheitä, joissa ketään ei jätetä yksin ja joissa toisia puolustetaan.

Fan fiction antaa mahdollisuuden kehittymiseen, kun joku kommentoi tekstejä. Fan fiction toimii hyvänä harjoittelualustana kirjoittamiselle ja tämä tulisi huomioida esimerkiksi koulussa. Lukijat arvostavat ficcejä yhtenä kirjallisuuden muotona. Koulun on tärkeä pysyä mukana nuorten maailmassa. On syntynyt uusi sukupolvi, joka arvostaa kirjallisuutta ja kirjoittamistaitoja. Kouluissa fan fictionin voisi noteeraaminen hyväksi kirjoitusalueeksi ja näin auttaa nuorta kunnostautumaan kirjoittamisessa.

Harrastajia yhdistää halua luoda ja löytää uutta rakastamastaan tarinasta. Halutaan hengaila hahmojen kanssa ficcien kautta, vaikka alkuperäinen tarina olisi jo loppunut. Harrastajat tuntevat hahmot todella hyvin, joskus jopa paremmin kuin ihmisiä omista elämissään. Hahmojen kautta voi seikkailla paperilla, paeta todellisuutta ja käsitellä itseään koskevia asioita. Hahmoja rakastetaan, koska ne ovat loistavia, mielenkiintoisia hahmoja, joilla on mielenkiintoinen tausta. Hahmot voivat olla kuin ystäviä, joiden kanssa

ei normaalilla tavalla vuorovaikuteta, eivätkä näin ollen suutu tai suututa. Siten niiden kanssa on helppo lähteä seikkailemaan. Maailmat, joissa hahmot ovat kotoisin, tuntuvat miellyttävimmiltä kuin oma maailmamme, joten sinne halutaan jäädä.

Ficcaajat ovat uudenlaisia tuottajia, jotka haluavat murtaa nykyajan mallit päähenkilöistä, hahmokemiasta ja juonikuvioista. Kuten mikä tahansa alakulttuuri, fan fiction on nuorten kulttuuri, joka kyseenalaistaa alansa vanhat käsitykset. Ficcaajat ovat oman alakulttuurinsa nuoria, jonka mielipidettä ja rakkautta asiaansa kohtaan ei välttämättä ymmärretä, koska se on uutta ja outoa, mihin vanha sukupolvi ei ole tottunut. Aivan kuten esimerkiksi rock'n'rollin rantautumisessa Suomeen, aikuiset paheksuivat nuorten tapaa ottaa uusi kulttuuri omakseen, voi aikuisten olla vaikeaa ymmärtää nuorten intohimoa fan fictionia kohtaan.

Ficeistä harrastajat ovat löytäneet uuden tavan käsitellä seksuaalisuuttaan. Harrastajat eivät ole saaneet tarpeellista irti koulujen seksuaalikasvatuksesta, joten he päätyvät selvittämään asioita ficcien kautta. Turvallisuus on tärkeä asia harrastajille seksuaalisuuden suhteen. Harrastajat ymmärtävät, että väärää tietoa on liikkeellä. Harrastajat kokivat, että muu pornokirjallisuus ei kuvaa todellisuutta ja on todella kankeaa. Myös pornovideot eivät harrastajien mukaan tunnu luontevilta toisin kuin ficit. Kuten minkä tahansa ficin kirjoittamisessa, eroottista ficciä kirjoitettaessa, asioista otetaan selvää ja aina ilmoitetaan, millaisesta ficistä on kyse. Näin vältetään lukemasta sellaista erotiikkaa, jota ei halua lukea. Porno on tärkeää harrastajille ja sen lukemista ei piiloteltu tai hävetty. Harrastajat ovat uutta sukupolvea, jolle sukupuoli-asiat ovat osa tavallista elämää ja niitä pitää pystyä käsittelemään uusilla tavoilla.

Fan fiction kuuluu harrastajan moneen elämän osa-alueeseen ja kulkee mukana arjessa. Sitä pidetään elämäntapana ja jatkuu teini-iästä aikuisuuteen. Fan fiction muokkaa ajatustapaa ja luoviutuu osaksi ajattelutapaa. Tähän uudenlaiseen ajatusmalliin kiteytyy koko fan fiction ilmiönä. Fan fiction on monelle harrastajalle paljon enemmän kuin harrastus. Se on elämän kokoinen ja sen avulla kasvetaan ihmisenä. Se on uusi alakulttuurimuoto, joka on tuttu uudelle sukupolvelle, mutta melko tuntematon vanhalle sukupolvelle. Oman ryhmänsä löytäminen netistä ja sen kanssa siellä täydellisesti vuorovaikutaminen on harrastajille tavanomaista.

Tutkimuksen tavoitteessa onnistuttiin hyvin. Vastausten laajuuden takia onnistuttiin saada paljon tietoa suomalaisesta fan fiction kulttuurista. Tutkimus antaa hyvän pohjan jatkokehitykselle ja jalansijan suomalaiselle uudelle nuorten kulttuuritutkimukselle. Vastaajat olivat innokkaita vastaamaan ja selvästi kiinnostuneita itsekin työn tuloksista. Harrastajia itseä kiinnostaa millaiselle tolalla suomalainen fan fiction ilmiönä on ja siksi vastasivat laajasti ja halukkaasti.

Tutkimusta on ollut miellyttävää tehdä, sillä aihe on rakas ja on ollut ilahduttavaa huomata, miten innoissaan vastaajat ovat olleet tutkimuksesta. Valtaosa vastaajista toivotti onnea tutkimukselle ja toivoi lukevansa valmiin tuotoksen mielellään. Olen ymmärtänyt, että valitessaan opinnäytetyön aiheeksi sellaisen, joka on lähellä omaa sydäntä, ajan myötä aihetta alkaa vihata. Sitä ei minulle käynyt, vaikka jotkut vastauksista aiheuttivat harmia, kun vastaajan oli selkeästi vaikea ymmärtää tutkimuksen periaatteita. Opinnäytetyön tekeminen on opettanut paljon tutkimuksen tekemisestä, uutta vanhasta harrastuksesta ja innoittanut jatkamaan aiheen tutkimista mahdollisimman kattavalla skaalalla. Fan fictionin historia on monisäikeinen, sen yhteisön muotoutuminen kiehtovaa ja valtion rajojen ylittävät piirit uudenlaisia. Kaikki nämä kiinnostavat minua tutkijana ja tahdon ehdottomasti jatkaa aiheen kanssa tulevaisuudessa.

Se, että fan fictionista on todella vähän tutkimusta nuorisokulttuurin näkökulmasta, osoittautui sekä haitaksi että hyödyksi. Kun kyseessä on suomalaisen fan fiction kulttuurin tola, oli vaikea löytää yhteneväisyyksiä mihinkään vanhoihin tutkimuksiin. Koska aikaisemmat tutkimukset Suomessa ovat keskittyneet kirjallisuustieteellisyyteen, oli vaikea verrata tuloksiani yhteisöllisyydestä mihinkään. Toisaalta tämä tarkoittaa, että tutkimus on urauurtava. Tutkimukseni on pohja mahdollisille tuleville selvityksille fan fictionista nuorisokulttuurin näkökulmasta. Se, että tutkimuksen tuloksia on lähes mahdotonta verrata aikaisempaan olemattomaan tietoon, kertoo työni olevan ainitlaatuisessa asemassa. Tutkimus voi avata uuden suunnan yhdelle tärkeälle nuorisokulttuurin lajille. Laajan aineiston takia tutkimus on myös vartenotettava ja jopa ensimmäinen laatuaan Suomessa. Toivoakseni tutkimuksesta on hyötyä niin uusille fan fictionin tutkijoille kuin nuorisotyölle.

Kouluilla olisi mahdollisuus hyödyntää tutkimuksessa saatua tietoa. Fan fiction innostaa nuoria kirjoittamaan, joten kouluilla olisi mahdollisuus hyödyntää tämä innostus.

Koska monet harrastajat toivovat julkaisevansa oman kirjansa jonain päivänä, fan fictionin kirjoittaminen ei kannusta vain muiden hahmoilla kirjoittamiseen. Fan fiction voisi auttaa myös nuoria, jotka eivät tunne harrastusta, kiinnostumaan kirjoittamisesta ja luovuudesta.

Yhteisöpedagogin koulutuksessa opin uudentyyppisiä liikuntamuotoja, jotka nuoret ovat omaksuneet. Samalla tavalla fan fiction on nuorten uudentyyppinen harrastusmuoto, josta nuorisotyötä tekevien tulisi olla ajan tasalla. Nuorisotyöhön kouluttautuessa fan fiction voisi olla ajankohtainen aihe, mistä jakaa tietoa.

Tutkimuksessa ilmeni muutama kehittämiskohde. Valtavan vastaajamäärän takia, kyselylomaketta olisi tullut pohtia kunnolla. Etukäteen oli tietenkin mahdotonta tietää, kuinka paljon kyselyyn vastataan, mutta avointen kysymysten määrää ja muotoa olisi tullut miettiä uudemman kerran. Yksin lukiessa kaikkia yli neljää sataa vastausta, tärkeitä asioita voi helposti jäädä huomioimatta. Monivalintakysymykset olisivat helpottaneet tehtävää.

Tutkimuksen aiheen rajaaminen oli vaikeaa. Halusin ehdottomasti kattavan tuloksen aiheesta, myös siksi, että spesifimmän aiheen tutkiminen olisi ollut vaikeaa materiaalin vähäisyyden vuoksi. Tutkimusaiheeni kuitenkin osoittautui vaikeaksi teemaksi, kun tarkoituksena oli tarkastella ilmiötä kokonaisuudessaan. Tähän liittyi yhtä monta näkökulmaa kuin oli vastaajia, joten kaiken hahmottaminen oli iso työ. Toisaalta on hienoa, että tutkimuksesta tuli kattava, sillä sen avulla voidaan toivottavasti tehdä lisää tutkimusta fan fictionista.

Tutkimus antaa monenlaisia jatkotutkimusmahdollisuuksia. Pelkästään omasta aineistostani riittäisi materiaalia useampaan tutkimukseen. Yhteisön tutkiminen on yksi kiinnostavimmista aiheista. Fan fictionin yhteisö painottuu nettiin laajalti, joten sen toimimista voisi olla mielenkiintoista tutkia. Harrastajien ja alkuperäisteoksien luojaisten suhde on kiinnostava näkökulma. Miten fan fictionin harrastajat kohtaavat tarinoiden luojat ja miten harrastajiin suhtaudutaan? Mitä kertoo se, että vastaajissa oli kaksi kertaa enemmän muunsukupuolisia kuin miehiä? Miten suomalainen yhteisö eroaa kansainvälisestä yhteisöstä, joka toimii nykyään enemmän sosiaalisessa mediassa, kun Suomessa yhä

liikutaan foorumeilla? Joka tapauksessa tutkimusta tarvitaan, sillä fan fictionin harrastajia on Suomessa laajasti ja niin monet ovat kokeneet ennakkoluuloja harrastuksestaan. Fan fiction ei ole katomassa lähiaikoina.

LÄHTEET

Abercrombie, Nicholas & Longhurst, Brian 2006. Fans and Enthusiasts. Teoksessa Busse, Kristina & Hellekson, Karen (toim.) Fan fiction Studies Reader. University of Iowa Press. 159-176.

A Jihad Against "Innocence" 2007. Livejournal. Blogi. <http://innocence-jihad.livejournal.com/12989.html>. Ei päivitystietoja. Luettu 30.10.2015.

Alroth, Jussi 2004. Legolas ja Aragorn ne yhteen sopii. Helsingin Sanomat. 10.7.2004.

Bacon-Smith, Camille 1992. Enterprising women: television fandom and the creation of popular myth. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Bertrand, Natasha 2015. 'Fifty Shades of Grey' started out as 'Twilight' fan fiction before becoming an international phenomenon. Verkkolehti. <http://uk.businessinsider.com/fifty-shades-of-grey-started-out-as-twilight-fan-fiction-2015-2?r=US&IR=T>. Ei päivitystietoja. Luettu 3.12.2015.

Busse, Kristina & Hellekson, Karen 2006. Introduction: Work in Progress. Teoksessa Busse, Kristina & Hellekson, Karen (toim.) Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays. Jefferson, North Carolina & Lontoo: McFarland & Company, Inc., Publishers. 5-32.

Busse, Kristina & Hellekson, Karen 2006. Fan Communities and Effect. Teoksessa Busse, Kristina & Hellekson, Karen (toim.) Fan fiction Studies Reader. University of Iowa Press. 131-137.

Coppa, Francesca 2006. A Brief History of Media Fandom. Teoksessa Busse, Kristina & Hellekson, Karen (toim.) Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays. Jefferson, North Carolina & Lontoo: McFarland & Company, Inc., Publishers. 41-60.

Driscoll, Catherine 2006. One True Pairing: The romance of Pornography and the Pornography of Romance. Teoksessa Busse, Kristina & Hellekson, Karen (toim.) Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays. Jefferson, North Carolina & Lontoo: McFarland & Company, Inc., Publishers. 79-96

Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hirsjärvi, Irma 2009. Faniuden siirtymiä: Suomalainen science fiction- fandomin verkostot. Jyväskylä: Gummerus.

Hoestery, Ingeborg 2001. Pastiche: Cultural Memory in Art, Film, Literature. Bloomington: Indiana University Press.

Jenkins, Henry 1992, Textual Poachers: Television Fans & Participatory Culture. New York & London: Routledge.

Jung, Susanne 2004. Queering Popular Culture: Female Spectators and the Appeal of Writing Slash Fan Fiction. Saksa: Tübingenin yliopisto.

Juvenia - Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus 2015. http://www.mamk.fi/tutkimus_ja_kehitys/juvenia_-_nuorisoalan_tutkimus_ja_kehittamiskeskus. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoja. Luettu 1.12.2015.

Lamminen, Maria 2008. Ammatillisten opettajien nuorisokulttuurituntemus ja nuorisokulttuurien merkitys opiskelijoiden asenteisiin ja opettajien pedagogisiin toimintaan. Tampere: Tampereen yliopisto.

McCullagh, Declan 2007. Mass deletion sparks LiveJournal revolt. Verkkolehti. <http://www.cnet.com/news/mass-deletion-sparks-livejournal-revolt/>. Ei päivitystietoja. Luettu 30.10.2015.

Nikunen, Kaarina 2008. Televisio ja fanius – Verkon Varassa. Teoksessa Nikunen, Kaarina (toim.) Fanikirja: Tutkimuksia nykykulttuurien fani-ilmioistä. Jyväskylä: Nykykulttuurin tutkimuskeskus. 184-199.

Nikunen, Kaarina 2005. Faniuden aika. Kolme tapausta televisio-ohjelmien faniudesta vuosituhannen taitteesta Suomessa. Tampere: Tampere University Press

Oh No They Didn't! Book Post: How authors feel about fan-fiction. 2012. LiveJournal. Blogi. <http://ohnotheydidnt.livejournal.com/68332629.html?page=1>. Ei päivitystietoja. Luettu 30.10.2015.

Otos ja otantamenetelmät 2003. Menetelmäopetuksen tietovaranto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/otos/otantamenetelmat.html>. Päivitetty 2.9.2003. Luettu 10.2.2016.

Penley, Constance 1992. Feminism, Psychoanalysis, and the Study of Popular Culture. Teoksessa Grossberg, Lawrence & Nelson, Cary & Treichler, Paula A (toim.) Cultural studies. New York: Routledge. 479–500.

Pietilä, Maija 2013. Fanifiktio ja nuortenkirjastotyö: Onnistunut parisuhde?: Fanifiktioharrastajien huomiointi nuortenkirjastotyössä. Opinnäytetyö. <http://www.theseus.fi/handle/10024/66474>. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Pietolan tytöt Jukolan veljesten haastajina – kansalaistumiskertomuksen kainuulainen toisinto 2013. kiiltomato.com. WWW-dokumentti. <http://www.kiiltomato.net/heikki-merilainen-pietolan-tytot/>. Ei päivitystietoja. Luettu 24.9.2015.

Poikolainen, Janne 2015. Musiikkifanius ja modernisoituva nuoruus: Populaarimusiikin ihailijakulttuurin rakentuminen Suomessa 1950-luvulta 1970-luvun alkuun. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Potinkara, Jukka-Pekka 2014. Nuorten kokemukset Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyössä rakentuneesta sosiaalisesta pää-omasta. Opinnäytetyö. <http://theseus.fi/handle/10024/82920>. Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Pugh, Sheenagh 2005. *The Democratic Genre: Fan Fiction in a Literary Context*. Glasgow: Seren.

Puusniekka, Anna & Saaranen-Kauppinen, Anita. 2006. *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus>. Ei päivitystietoja. Luettu 10.9.2016.

Sherlock: Cast Interview 2014. Video. <https://www.youtube.com/watch?v=JPOT-GibC3eI>. Ei päivitystietoja. Katsottu 6.11.2015.

Thesslund, Niklas 2016. Poikien välisestä ystäväydestä. *Image 1*. 60-65.

Viitanen, Leena 2008. *Fanfiction kirjallisuutena eli kuinka koulukiusaajasta tuli seksikäs sankari*. Tampere. Tampereen yliopisto.

Leppänen Sirpa 2008. *Kouluikäisten fanifiktio: Populaarikulttuurin uudelleenkirjoitusta*. Teoksessa Routarinne, Sara & Uusi-Hallila, Tuula (toim.) *Nuoret kielikuvassa: Kouluikäisten kieli 2000-luvulla*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 191-209.

Vänni, Leena 2009. *Yhteisöllisyyden ilmeneminen verkkokeskustelussa: Tarkastelussa yhteiskuntakriittisen keskustelufoorumin sanasto*. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto: Humanistinen tiedekunta.

Julkaisemattomat lähteet

Fan fiction ennen ja nyt –paneeli 2015. Julkaisematon paneelikeskustelu. Tapahtuma Tampereella Tracon 5.-6.9.

Fan fictionin historian pikkujättiläinen –luento 2015. Julkaisematon luento. Tapahtuma Mikkelissä Mimicon 13.-14.6.

Hokkanen, Laura 2014. *Nuorisokulttuurit ja nuoruuden ilmiöt*. Luentomuistiinpanot. Mikkelin ammattikorkeakoulu. 18.11.2014.

Action: Toiminta.

Adventure: Seikkailu.

Alternative Universe/AU: Vaihtoehtoinen todellisuus, jossa kerrotaan kyllä kirjojen hahmoilla tarinaa, mutta jotain, mitä kirjoissa on tapahtunut, ei oteta ficissä huomioon oikealla tavalla.

Archive of Our Own: Ficci-arkisto, jossa voi julkaista omia tekstejään ja lukea ja kommentoiden muiden tekstejä.

Canon: Canon on tarina, joka menee alkuperäisteoksen tiedettyjen faktojen mukaan.

Con(vention): Tapahtuma, johon harrastajat kerääntyvät jonkin tietyn elokuvan, sarjan tai tyyllilajin vuoksi.

Curtain-ficci: Tarina, missä hahmot elävät parisuhteessa, joka on niin vakiintunut ja selkeä, että he shoppailevat yhdessä verhoja.

Fandom: Tietyn tv-sarjan, elokuvan, kirjan tms. fanien muodostama yhteisö, usein myös aiheesta fan fictionia kirjoittavat ihmiset.

Fanon: Fanon on tarina, jossa kirjottaja on itse täyttänyt alkuperäisteoksen mahdollisia aukkoja.

Fanzine: Harrastelijalehti, jota tietyn aiheen harrastajat tekevät muiden samasta asiasta kiinnostuneiden iloksi.

FanFiction.net: Ensimmäinen vain fan fictionille pyhitetty ficci-arkisto.

Femslash: Rakkautta kahden naisen välillä.

Finfanfun: Suomen suurin fan fiction-foorumi, joka keskittyy eniten Harry Potter-ficceihin, mutta sisältää muidenkin fandomien tarinoita. Foorumilla voi julkaista omia ja lukea ja kommentoida muiden ficcejä. Foorumilla on myös laaja keskusteluosasto.

Ficcaaja: Henkilö, joka kirjoittaa fan fictionia.

Ficci: Fan fiction -tarina.

Fix-it: Tarina, jossa korjataan joku asia mieleisekseen alkuperäisteoksesta.

General: Yleensä kaikin puolin kaikille sopivia tarinoita.

Headcanon: Fanien joukossa hyväksytty totuus hahmoista tai tapahtumista, mitä kirjailija itse ei kuitenkaan ole vahvistanut.

Het: Rakkautta miehen ja naisen välillä.

Hurt comfort: Joku kärsii psyykkisesti tai fyysisesti, kunnes joku toinen pelastaa hänet ja saa olon paremmaksi.

IC: In Character, hahmossa, hahmo on kirjoitettu tarinassa uskollisena alkuperäiselle hahmolle.

Termit

Larp: Larp eli Live Action Role Playing eli suomeksi live-roolipelaaminen tai larppaaminen. Larp-paus on harrastus, jossa pelaajat eläytyvät kuvitteellisiin hahmoihinsa pukeutumalla ja käyttäytymällä hahmonsavoin pelinjohtajan ennakkoon suunnittelemassa tilanteessa.

Lemon: Tarkkaan kuvailtua seksiä.

Livejournal: Fan fiction -arkisto.

Loftis: Taru Sormusten Herralle -fandomille pyhitetty fan fiction -foorumi.

Miitti: Harrastajien tapaaminen, yleensä järjestetään foorumilla.

OOC: Out Of Character, ulkona hahmosta, hahmo on kirjoitettu tarinassa huonosti uskollisena alkuperäiselle hahmolle.

Paritus: Suhde joidenkin ihmisten välillä.

Potterhead: Harry Potter -fani.

PWP: Tulee sanoista Plot? What Plot? eli Juoni? Mikä juoni? Tällainen tarina on yleensä mihinkään liittymätön pätkä.

Rope: Rope eli roolipeli on vuorovaikutteisen kerronnan muoto, jossa osallistujat eläytyvät kuvitteellisten hahmojen rooleihin.

RPF: Real Person Fiction, oikeista ihmisistä kirjoitettua fan fictionia.

Self-insert: Tarina, johon kirjoittaja on sijoittanut itsensä tarinaan hahmona.

Sherlockiani: Sherlock Holmes -fani.

Ship: Suhde joidenkin ihmisten välillä.

Slash: Rakkautta kahden miehen välillä.

Slow burn: Suhde, joka kehittyy pitkitetysti tarinan aikana.

Smut: Tarkkaan kuvailtua seksiä.

Trekkeri: Star Trek -fani.

Tumblr: Blogisivusto.

Twihard: Twilight -fani.

Täg: Tapa miten ficciarkistoissa voi merkitä ficille erilaisia genrejä.

Vuotava Noidankattila: Harry Potter -fandomille pyhitetty keskustelufoorumi.

Whoviani: Doctor Who -fani

Ikä

- alle 12
- 12-17
- 18-23
- 24-29
- yli 29

Sukupuoli

- Mies
- Nainen
- Joku muu
- En halua vastata

Kauanko olet harrastanut fan fictionia?

- alle 6kk
- 6kk - 2v
- 2v - 5v
- 5v - 10v
- 10v - 15v
- yli 15v

Miten aloitit harrastamaan fan fictionia?

- Kaverin kautta
- Tapahtumassa
- Joku esitteli harrastusta netissä
- Löysin itse netissä
- Olin kirjoittanut pitkään fan fictionia ja myöhemmin sain tietää ilmiölle nimen
- Muu:

Miten harrastat fan fictionia?

- Luen
- Kirjoitan
- Selaan Tumbria/foorumeita
- Kehittelen teorioita
- Väittelen/keskustelen muiden fan ficcaajien kanssa (kasvotusten/netissä)
- Käyn tapahtumissa
- Muu:

Mitä seuraavista genreistä kirjoitat?

- Angst (surumielistä tekstiä)

- Draama
- Fluffy (söpöstely tekstiä)
- Horror (kauhua)
- Hurt/comfort (joku kärsii, kunnes joku toinen pelastaa)
- Mpreg (mies raskaana)
- PWP (Plot? What plot?)
- Slash (mies/mies)
- Femslash (nainen/nainen)
- Romance (romantiikkaa)
- Het (nainen/mies)
- Adventure/action (seikkailu/toiminta)
- Smut (tarkkaan kuvailtua seksiä)
- Gen (kaikille sopivaa)
- Muu:

Mitä seuraavista genreistä luet?

- Angst (surumielistä tekstiä)
- Draama
- Fluffy (söpöstely tekstiä)
- Horror (kauhua)
- Hurt/comfort (joku kärsii, kunnes joku toinen pelastaa)
- Mpreg (mies raskaana)
- PWP (Plot? What plot?)
- Slash (mies/mies)
- Femslash (nainen/nainen)
- Romance (romantiikkaa)
- Het (nainen/mies)
- Adventure/action (seikkailu/toiminta)
- Smut (tarkkaan kuvailtua seksiä)
- Gen (kaikille sopivaa)
- Muu:

Väittämiä fan ficcaamisesta

Osaa vastauksistasi voit tämentää halutessasi.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Netinkäyttöni on lisääntynyt fan fictionin takia.					
Käyn paljon tapahtumissa, joiden sisältöön kuuluu fan fictionia (esim. coneissa).					
Minulla ei ole lainkaan ystäviä fan fiction -piirien ulkopuolella.					
Olen saanut paljon ystäviä fan fictionin kautta.					
Olen saanut fan fictionin kautta paljon kansainvälisiä ystäviä.					
Vuorovaikutukseni muiden fan ficcaajien kanssa tapahtuu vain nettissä.					

Nettikyselylomake

Ystäväni, jotka eivät harrasta fan fictionia, eivät tiedä, että harrastan fan fictionia.					
Perheenjäseneni eivät tiedä, että harrastan fan fictionia.					

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Slash on olennainen osa fan fictionin harrastamistani.					

Jos haluat, voit täsmentää tässä edellistä vastaustasi.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Fan fictionin harrastaminen eroaa paljon muista harrastuksista					

Jos haluat, voit täsmentää tässä edellistä vastaustasi.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä

Nettikyselylomake

Välitän, mitä fanittamani fandomin luoja (kirjailija, ohjaaja yms) ajattelee fan fictionista.					
---	--	--	--	--	--

Jos haluat, voit täsmentää tässä edellistä vastaustasi.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Fan fictionin harrastajat ovat yhteisönä yhtenäinen.					

Jos haluat, voit täsmentää tässä edellistä vastaustasi.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei eri tai samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Minulla on kausia fan ficcaamisessa (luen vähemmän, kirjoitan enemmän yms.)					

Jos haluat, voit täsmentää tässä edellistä vastaustasi.

Tapaan muita fan ficcaajia

Voit halutessasi täsmentää vastaustasi Muu-kohtaan.

- Useammin kuin kerran viikossa
- Kerran viikossa
- Noin kerran kuukaudessa
- Muutaman kerran vuodessa
- Noin kerran vuodessa
- Harvemmin kuin kerran vuodessa
- En koskaan
- Muu:

Tapaan muita fan ficcaajia

Voit halutessasi täsmentää vastaustasi Muu-kohtaan.

- Tapahtumissa (messuilla, coneissa)
- Yksityisasunnossa (esim. kotona)

- Nuorisotiloilla
- Kirjastoissa
- Töissä
- Koulussa
- Julkisissa sisätiloissa (esim. ravintolat, kahvilat)
- Julkisissa ulkotiloissa (esim. puistot)
- Muu:

Millaisena koet fan fictionin harrastamisesi jatkuvan tulevaisuudessa?

Voit halutessasi täsmentää vastaustasi Muu-kohtaan.

- Jatkuu samanlaisena
- Yleisesti kiihtyy
- Yleisesti hiipuu
- Luen enemmän
- Kirjoitan enemmän
- Luen vähemmän
- Kirjoitan vähemmän
- En osaa sanoa
- Muu:

Millaisiin fandomeihin koet kuuluvasi? Miten fandomiin kuuluminen näkyy arjessasi?

Miten kuvailisit keskimääräistä fan ficcaajaa?

Oletko julkaissut/lukenut/tunnetko fan fictionia kirjana? Jos, niin mitä?

Millaisena näet fan fictionin tulevaisuuden yleisesti?

Miksi harrastat/olet harrastanut fan fictionia?

Muuta kommentoitavaa aiheesta, omakohtaisia kokemuksia, mielipiteitä?

Kirjoita tähän mieltä askarruttava asia, joka ei mielestäsi sopinut muualle.

Haastattelurunko**Haastattelurunko:**

1. Ikä
2. Sukupuoli
3. Kauanko olet harrastanut fan fictionia?
4. Miten harrastat fan fictionia, luet, kirjoitat?
5. Miten aloitit harrastamaan fan fictionia?
6. Miksi harrastat fan fictionia?

Yhteisö:

7. Millainen on fan fiction yhteisönä mielestäsi?
8. Tunnetko yhteenkuuluvuutta muiden harrastajien kanssa?
9. Kuinka yhteisöön kuuluminen näkyy elämässäsi?
10. Mitä yhteisöön kuuluminen merkitsee sinulle?
11. Minkälaista hyötyä koet yhteisöön kuulumisesta saavasi?
12. Millaista tukea annat ja saat yhteisössä?
13. Ovatko harrastajat keskenään tasa-arvoisia yhteisössä? Mitä negatiivista yhteisöstä on mahdollisesti aiheutunut?
14. Onko harrastuksen parissa syntynyt kestäviä ja merkittäviä ihmissuhteita? Kuinka yhteisön kautta syntyneet ihmissuhteet näkyvät elämässäsi?
15. Kyselystä kävi ilmi, että suuri osa vastaajista ei koskaan tapaa muita harrastajia kasvotusten. Mitä mieltä tästä olet? Kuinka usein itse tapaat muita ficcaajia?

Kirjoittaminen:

16. Jotkut kyselyyn vastanneista itsekin ihmettelivät parittamisen merkitystä. Miksi ficceissä on paljon parittamista?
17. Monet aikaisemmista tutkimuksista ovat käsitelleet slashia ja sitä miksi sitä kirjoitetaan ja luetaan. Slash tuli laajasti esiin myös kyselyssä. Miksi ficceissä on paljon slashia? Mikä on slashin merkitys sinulle ficcaamisessa?
18. RPF, eli Real Person Fiction, on suosittu alue ficcaamisessa. Kyselyissä huomioitiin RPF, monet pitivät sitä epämiellyttävänä ja outona. Miltä tämä vastakkainasettelu kuulostaa?
19. Muu kuin fan fictionin kirjoittaminen nousi esiin monista vastauksista. Monille fan fiction koettiin jatkeena luovalle kirjoittamis-harrastukselle. Mitä ajatuksia tämä herättää? Millaista muuta tekstiä itse kirjoitat kuin fan fictionia?

Tulevaisuus:

20. Millaisena näet fan fictionin tulevaisuuden?
21. Millaisia muutoksia on harrastamiseesi on tullut mielestäsi kun vertaat tätä päivää siihen aikaan kun aloitit?

Sekalaisia

22. Monet kuvasivat fan fictionia pikemminkin elämäntavaksi kuin harrastukseksi, monet eivät halunneet laskea fan fictionia lainkaan harrastukseksi. Mitä mieltä olet tästä?

Haastattelurunko

23. Monet vastaajista kertoivat olevansa nörtti ja kuvailivat harrastajat nöртеiksi. Miltä se kuulostaa?
24. Vastauksissa mainittiin fan fictionin stigma ja monet eivät olleet kehdanneet pitkään kertoa harrastavansa fan fictionia, monet eivät vielääkään uskaltaneet kertoa siitä esim ystävilleen. Millainen stigma tai ikävä kuva fan fictionista on valtaväestössä, vai onko?